

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annetun lain muuttamisesta sekä viestintämarkkinalain väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annettua lakia ja viestintämarkkinalakia.

Valtioneuvosto linjasi maaliskuussa 2012 tekemässään taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessä, että toimiluvat matkaviestimille osoitetulle 800 megahertsin taajuusalueelle huutokaupattaisiin vuoden 2013 loppuun mennessä. Huutokauppa olisi tarkoitus järjestää alkuvuodesta 2013.

Eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annettua lakia saattoi nyky muodossaan soveltaa ainoastaan vuonna 2009 järjestettyyn 2500—2690 megahertsin taajuushuutokauppaan. Lakiin tehtäisiin tarvittavat, pääasiallisesti teknisluonteiset muutokset, jotta lakia

voitaisiin soveltaa myös huutokauppaan 800 megahertsin taajuusalueella.

Esitys liittyy vuoden 2013 talousarvioon.

Viestintämarkkinalakia ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti siten, että lakiin lisättäisiin kesäkuussa 2012 kumoutuneen säännöksen tilalle uusi säännös, jonka mukaan lakia sovellettaisiin myös verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella annetun Euroopan unionin asetuksen noudattamisen valvontaan ja rikkomisen seuraamuksiin sekä siitä johtuvien riitojen ratkaisemiseen.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan syksyllä 2012.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA.....	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
1.2 Euroopan unionin lainsäädäntö.....	11
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	15
2.1 Tavoitteet.....	15
2.2 Keskeiset ehdotukset.....	16
3 TOTEUTTAMISVAIHTOEHDOT.....	16
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	18
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	18
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	20
4.3 Tietoyhteiskuntavaikutukset.....	20
5 ASIAN VALMISTELU.....	21
5.1 Valmisteluvaiheet ja – aineisto.....	21
5.2 Lausunnot ja jatkovalmistelu.....	21
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	23
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	23
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET.....	25
3 VOIMAANTULO.....	25
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	25
4.1 Johdanto.....	25
4.2 Norminantovaltuudet.....	25
4.3 Sääntämisenjärjestyksen arviointi.....	26
LAKIEHDOTUKSET.....	27
1. Laki eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annetun lain muuttamisesta.....	27
2. Laki viestintämarkkinalain väliaikaisesta muuttamisesta.....	29
LIITE.....	30
RINNAKKAISTEKSTI.....	30
1. Laki eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annetun lain muuttamisesta.....	30

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Toimiluvan myöntäminen vertailevalla menettelyllä

Taajuuksien hallinto voidaan järjestää usealla eri tavalla. Vaihtoehtoisia tapoja ovat esimerkiksi taajuuksien yksinoikeuksien myöntäminen hallinnollisilla päätöksillä, niin sanotulla kauneuskilpailulla tai kaupallisiin perustein. Vaihtoehtoisia tapoja voidaan käyttää myös rinnakkain.

Huutokauppanenettely ja kauneuskilpailu ovat taajuuksien myöntämisen tärkeimmät menetelmät. Huutokauppanenettelyssä toimilupa myönnetään yritykselle, joka tekee siitä korkeimman tarjouksen.

Suomessa toimilupien myöntämiseen on vuonna 2009 järjestettyä huutokauppakokeilua lukuun ottamatta käytetty vertailevaa menettelyä, eli niin sanottua kauneuskilpailua, jossa toimiluvat myönnetään toimijoille tiettyjen laatuksien mukaan suoritetun arviointien perusteella.

Toimilupasääntelyn voidaan todeta Suomessa onnistuneen hyvin, kun tarkastellaan esimerkiksi telesektorille tehtyjä investointeja, palveluja ja kuluttajahintoja. Tekniikan ja palveluiden kehitys sekä EU:n tuomat vaatimukset ovat johtaneet kuitenkin tarpeeseen arvioida tilannetta uudelleen.

Toimiluvan myöntämisestä vertailevalla menettelyllä säädetään viestintämarkkinalaissa (393/2003). Viestintämarkkinalain 2 luvussa on säännökset teletoiminnan harjoittamisesta. Lain 4 §:n mukaan radiotaajuuksia edellyttävän verkkopalvelun tarjoaminen digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa tai matkaviestinverkossa, jossa harjoitetaan yleistä teletoimintaa, edellyttää toimilupaa.

Viestintämarkkinalain 5 §:n mukaan toimilupa on julistettava haettavaksi, kun toimilupa edellyttävään teletoimintaan vapautuu teknisesti ja taajuuksien tehokkaan käytön kannalta tarkoituksenmukaisia taajuuksia. Toimiluvan julistaa haettavaksi valtioneuvos-

to radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain (1015/2001), jäljempänä *radiolaki*, 6 §:ssä tarkoitetun taajuusalueiden käyttösuunnitelman mukaisesti.

Lain 7 §:n mukaan toimiluvan hakija on velvollinen maksamaan valtiolle hakemuksen yhteydessä hakemusmaksun, joka on 1 000 euroa. Maksulla on lähinnä pyritty torjumaan aiheettomat ja kiusantekomielessä jätetyt toimilupahakemukset. Valtioneuvosto myöntää toimiluvan määräajaksi, joka voi olla enintään 20 vuotta.

Toimiluvan myöntämisen edellytyksistä säädetään viestintämarkkinalain 9 §:ssä. Toimilupa on myönnettävä, jos hakijalla on riittävät taloudelliset voimavarat huolehtia verkkoyrityksen velvollisuuksista eikä lupaviranomaisella ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan viestintämarkkinalain, radiolain, sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) tai muun teletoimintaa koskevan lain säännöksiä.

Laki edellyttää, että toimilupa on myönnettävä niille hakijoille, joiden toiminta parhaiten edistää viestintämarkkinalain 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita, jos toimilupaa ei voida radiotaajuuksien niukkuuden vuoksi myöntää kaikille hakijoille.

Viestintämarkkinalain 1 §:n mukaan lain tavoitteena on edistää palvelujen tarjontaa ja käyttöä viestintäverkoissa sekä varmistaa, että viestintäverkkoja ja viestintäpalveluita on kohtuullisin ehdoin kaikkien teleyritysten ja käyttäjien saatavilla koko maassa. Lain tavoitteena on lisäksi huolehtia siitä, että Suomessa saatavilla olevat mahdollisuudet televiestintään ovat käyttäjien kohtuullisten tarpeiden mukaisia, keskenään kilpailevia, teknisesti kehittyneitä, laadultaan hyviä, toimintavarmoja ja turvallisia sekä hinnaltaan edullisia.

Viestintämarkkinalain 10 §:ssä säädetään toimiluvan sisällöstä. Toimiluvassa määritellään toimiluvanhaltijan maantieteellinen toimialue. Toimilupaan voidaan liittää lain tavoitteita edistäviä ja verkon tai palvelun laatuvaatimuksia. Lisäksi toimilupaan voidaan liittää laissa mainittuja Viestintäviraston teknisiä määräyksiä täydentäviä ehtoja, jotka

koskevat viestintäverkkojen teknisiä ominaisuuksia tai taajuuksien tehokasta käyttöä.

Toimilupaa voidaan lain 11 §:n mukaisesti muuttaa toimiluvan voimassaoloaikana toimiluvanhaltijan suostumuksella ja muutoinkin, jos se on teknisestä kehityksestä tai luvanvaraisen toiminnan toimintaedellytyksissä tapahtuvasta olennaisesta muutoksesta johtuvasta erityisestä syystä välttämätöntä.

Lain 12 §:ssä on säännökset toimiluvan peruuttamisesta ja siirtämisestä. Valtioneuvosto voi peruuttaa teleyrityksen toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos teleyritys on toistuvasti ja vakavasti rikkonut lain säännöksiä tai toimilupaehtoja taikka jos teleyrityksellä ei enää toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen ole riittäviä taloudellisia voimavaroja huolehtia velvollisuuksistaan eikä teleyritys kehoksesta huolimatta korjaa menettelyään tai saata taloudellisia voimavarojaan jälleen riittäviksi.

Viestintämarkkinalain 12 §:n 3 momentin mukaan toimilupaa ei saa siirtää. Valtioneuvosto voi peruuttaa toimiluvan, jos tosiasiallinen määräysvalta toimiluvan haltijaan nähden muuttuu. Määräysvallan muuttumisesta on ilmoitettava välittömästi valtioneuvostolle, jonka on päätettävä toimiluvan peruuttamisesta kahden kuukauden kuluessa ilmoituksesta. Pykälän 5 momentin mukaan peruuttamisen edellytyksenä olevan toimiluvan siirtäminen ei pidetä toimiluvan siirtämistä konsernin sisäisesti emoyhtiön ja sen täysin omistaman tytäryhtiön välillä. Tällaisesta siirrosta on välittömästi ilmoitettava toimiluvaviranomaiselle.

Toimiluvan myöntäminen huutokauppamenettelyllä

Kauneuskilpailulla taajuuksien myöntämismekanismi on monia hyviä ominaisuuksia, mutta sen toteuttaminen neutraalisti ja läpinäkyvästi on haastavaa. Huutokauppamenettely on neutraalimpi ja suoraviivaisempi. Prosessi on läpinäkyvämpi, kun taajuuksista maksettava hinta ratkaisee.

Huutokaupassa taajuuksien arvo eli toimilupamaksu määräytyy markkinaperusteisesti. Yritysten välinen kilpailu huutokaupassa lisää taajuuksien tehokkaan kohdentumisen todennäköisyyttä. Taloustieteen tutkimuksis-

sa huutokaupan on todettu allokoivan resursseja tehokkaasti, kun taajuudesta on valmis maksamaan eniten se taho, joka pystyy käyttämään sitä hyväkseen tehokkaimmalla mahdollisella tavalla. Markkinaehtoisen mallin keskeisenä etuna voidaan nähdä myös prosessin läpinäkyvyys ja selkeys. Huutokauppa myös antaa markkinoiden rakenteesta enemmän taloudellista informaatiota kuin mikään muu toimiluvan myöntämismekanismi. Huutokauppamenettelyn arvioidaan johtavan nopeammin toteutuviin verkkoinvestointeihin, koska toimilupiin investoineet yritykset haluavat nopeasti saada tuottoja investoinneilleen.

Monissa Länsi-Euroopan maissa taajuuksien myöntäminen huutokaupalla on ollut käytäntö jo pitkään. Ennen vuonna 2009 toteutettua kokeiluhuutokauppaa Suomi oli Länsi-Euroopan viimeinen maa, jossa toimilupien myöntämiseen käytettiin edelleen puhtaasti viranomaisarkintaan perustuvaa menettelyä ilman merkittäviä maksuja.

Euroopan unionissa on siirrytty markkina-lähtöiseen lähestymistapaan radiotaajuuksien hallinnassa. Käyttöoikeudet myönnetään joko huutokaupalla tai sellaisella muulla valintamenettelyllä, jossa taajuuksien käyttöoikeudesta maksettavalla hinnalla on suurin vaikutus valintaan. Yleisenä tavoitteena on tehostaa taajuuksien käyttöä ja helpottaa uusien teknologioiden käyttöönottoa. Tämän oletetaan johtavan lisääntyneeseen kilpailuun ja innovaatioihin, jotka näkyvät käytännössä uusina palveluina ja edullisempina hintoina.

Huutokauppalaki

Eduskunta hyväksyi eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annetun lain (462/2009), jäljempänä *huutokauppalaki*, 3 päivänä kesäkuuta 2009. Lain nojalla järjestettiin ensimmäinen radiotaajuuksien huutokauppa Suomessa marraskuussa 2009.

Huutokauppa järjestettiin pääasiallisesti langattomaan laajakaistaan varatuilla radiotaajuuksilla taajuusalueella 2500—2690 megahertsiä. Huutokauppa valmisteltiin kyseessä olevan yksittäisen taajuusalueen huutokauppaa varten, eikä sitä nykymuodossaan voi soveltaa muiden taajuusalueiden huutokauppoihin.

Huutokauppa oli kokeilu, jonka tarkoituksena oli hankkia kokemuksia toimiluvan myöntämisestä huutokaupalla sekä arvioida sen perusteella huutokauppamenettelyn soveltumista suomalaisille viestintämarkkinoille. Kokeilun tavoitteena oli osaltaan toteuttaa pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen hallitusohjelmaan sisällytettyä päämäärää, jonka mukaan radiotaajuuksien käyttöä uudistetaan maltillisesti joustavampaan ja tehokkaampaan suuntaan.

Huutokauppalaissa säädetään toimiluvan myöntämisestä huutokaupalla. Lain 1 §:n mukaan laissa säädetään toimiluvan myöntämisestä huutokaupalla viestintämarkkinalain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun teletoimintaan taajuusalueella 2500—2690 megahertsiä.

Lain 4 §:n mukaan valtioneuvoston on myönnettävä laissa tarkoitettu toimilupa yritykselle tai yhteisölle, joka on tehnyt huutokaupassa korkeimman hyväksytyt tarjouksen taajuuskaistasta tai taajuuskaistaparista, jollei lupaviranomaisella ole erityisen painavia perusteita epäillä toimiluvan myöntämisen vaarantavan ilmeisesti kansallista turvallisuutta. Toimilupaa koskeva päätös on tehtävä siten kuin viestintämarkkinalain 8 §:n 2 momentissa säädetään. Toimilupa myönnetään enintään 20 vuodeksi. Taajuuksia voidaan myöntää enintään 50 megahertsiä yrittystä tai yhteisöä kohden.

Lain 9 §:ssä säädetään huutokauppamenettelystä. Valtioneuvosto julistaa toimiluvan haettavaksi. Huutokaupan järjestää Viestintävirasto. Huutokauppa tulee järjestää siten, että se on puolueeton, selkeä, avoin, syrjimätön sekä teknologia- ja palveluriippumaton. Huutokauppa voidaan toteuttaa sähköistä huutokauppajärjestelmää käyttäen. Huutokaupattavien taajuuksien lähtöhinta on 15 000 euroa yhtä megahertsiä kohden. Huutokaupassa järjestetään yksi tai useampia kierroksia nousevin tarjouksin. Kaikki huutokaupan aikana annetut tarjoukset ovat sitovia huutokaupan päättymiseen saakka. Viestintävirasto julistaa huutokaupan päättyneeksi sen kierroksen jälkeen, jonka kuluessa yhdestäkään taajuuskaistasta tai taajuuskaistaparista ei enää ole annettu uusia tarjouksia. Huutokaupan päättyessä kustakin taajuus-

kaistaparista tai taajuuskaistasta annettu korkein hyväksytty tarjous voittaa.

Lain 13 §:n mukaan toimilupa myönnetään koko valtakunnan alueelle Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Toimilupaan voidaan liittää viestintämarkkinalain 10 §:n 2 momentin mukaisia ehtoja.

Lain 14 §:ssä säädetään toimilupamaksusta. Teleyritys, jolle on lain 4 §:n nojalla myönnetty toimilupa on velvollinen suorittamaan toimilupamaksun. Toimilupamaksu on 4 §:ssä säädetty hyväksytty korkein tarjous. Toimilupamaksu maksetaan toimilupakauden aikana vuosittain tasaerissä. Maksun määrää maksettavaksi Viestintävirasto. Viisi ensimmäistä vuosittaista erää maksetaan kuitenkin yhdellä kertaa toimilupakauden alkaessa.

Lain 16 §:ssä säädetään toimiluvan siirtämisestä. Valtioneuvosto voi toimiluvan haltijan pyynnöstä siirtää toimiluvan, jos sillä ei ole erityisen painavia perusteita epäillä siirron estävän kilpailua tai vaarantavan radioviestinnän häiriöttömyyttä tai ilmeisesti kansallista turvallisuutta.

Lain 17 §:ssä säädetään toimiluvan muuttamisesta ja peruuttamisesta. Valtioneuvoston oikeudesta muuttaa toimilupaa säädetään viestintämarkkinalain 11 §:ssä. Toimiluvan haltijan sekä teleyrityksiä ja käyttäjiä edustavien tahojen kuulemisesta säädetään viestintämarkkinalain 118 §:n 2 momentissa. Valtioneuvosto voi peruuttaa toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos toimiluvan haltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut huutokauppalaista, viestintämarkkinalaista, radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain (1015/2001), sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) tai muun teletoimintaa koskevan lain säännöksiä tai 13 §:ssä tarkoitettuja toimilupaehtoja tai ei kahden vuoden kuluessa toimilupakauden alkamisesta ole tosiasiallisesti aloittanut toimiluvan mukaista toimintaa, ellei valtioneuvosto toimiluvan haltijan hakemuksesta tekniseen kehitykseen tai yleiseen taloudelliseen tilanteeseen liittyvistä syistä toisin määrää. Peruuttamisen edellytyksenä on lisäksi, että toimiluvan haltija ei kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa, vähintään kuukauden määräajassa korjaa menettelyään. Valtioneuvosto voi peruuttaa toimiluvan myös jos 16 §:n 2 momentissa

tarkoitettu toimiluvan siirto ei täytä 16 §:n 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Lisäksi laissa säädetään taajuusalueen teknisestä jaottelusta, huutokauppaan ilmoittautumisesta, osallistumismaksusta, osallistumisoikeuden rajoituksesta, kielletystä yhteistyöstä, huutokauppamenettelystä annettavista tarkemmista määräyksistä, huutokauppamenettelyn julkisuudesta, tarjousten hylkäämisestä, taajuusvarauksesta ja radioluvasta, käyttöoikeuden vuoraamisesta, toimiluvasta luopumisesta sekä täydennyshuutokaupasta.

Vuoden 2009 kokeiluhuutokauppa

Ensimmäinen suomalainen taajuushuutokauppa järjestettiin marraskuussa 2009. Huutokauppa järjestettiin pääasiallisesti langattomaan laajakaistaan varatuilla radiotaajuuksilla taajuusalueella 2500—2690 megahertsiä. Huutokauppa oli kokeilu, jonka tarkoituksena oli hankkia kokemuksia toimiluvan myöntämisestä huutokaupalla sekä arvioida sen perusteella huutokauppamenettelyn soveltumista suomalaisille viestintämarkkinoille.

Viestintävirasto järjesti huutokauppamenettelyn sähköisen huutokaupparjestelmän avulla. Taajuusalueella oli kaupan yhteensä 190 megahertsiä taajuuksia. Taajuuksia saattoi ostaa korkeintaan 50 megahertsiä yritystä kohden. Taajuuksien tekniseen jaotteluun eli käytännössä myönnettävien toimilupien määrään kokeiluhuutokaupassa vaikuttivat erityisesti taajuustekniset syyt. Taajuusalue oli EU:n tasolla jaettu sekä taajuusjakoisille että aikajakoisille tekniikoille ja taajuuksien kaupallinen hyödyntäminen edellytti tietynlaisia taajuusmääriä.

Huutokauppa käytiin simultaneous multiple round auction -mallilla, jossa kaikki taajuudet kaupattiin yhtä aikaa. Huutokaupassa käytiin useita kierroksia nousevin tarjouksin. Osallistujat tekivät sähköistä huutokaupparjestelmää käyttämällä tarjouksia internetin välityksellä omista toimipaikoistaan. Huutokauppamenettelyn manipuloinnin ja tietojen väärinkäytön estämiseksi huutokauppa käytiin nimettömästi. Osallistujille annettiin vain tarjousten tekemiseksi tarpeelliset tiedot kuten tieto kustakin yksittäisestä taajuuskaistaparista tai taajuuskaistasta tehtyjen tarjousten

lukumäärästä sekä korkeimman tarjouksen euromäärästä.

Huutokaupattavien taajuuksien lähtöhinta oli 15 000 euroa yhtä megahertsiä kohden, josta tarjousten tekeminen lähti liikkeelle. Näin ollen taajuuksien yhteenlaskettu lähtöhinta oli 2 850 000 euroa.

Viisi päivää kestäneessä huutokaupassa käytiin 27 kierrosta. Viestintävirasto julisti huutokaupan päättyneeksi sellaisen kierroksen jälkeen, kun yhdestäkään taajuuskaistaparista tai taajuuskaistasta ei enää annettu uusia tarjouksia. Huutokaupan päättyessä kustakin taajuuskaistaparista tai taajuuskaistasta annettu korkein hyväksytty tarjous oli voittava tarjous.

Taajuuksia huutokaupassa voittivat taajuusjakoisella FDD-alueella Elisa Oyj (50 megahertsiä), TeliaSonera Finland Oyj (50 megahertsiä) sekä DNA Oy (40 megahertsiä). Aikajakoisen TDD-alueen (50 megahertsiä) voitti Pirkanmaan verkko Oy (nykyisin Datame Oy). Huutokaupan tuotto oli yhteensä 3 797 800 euroa.

Valtioneuvosto myönsi huutokaupan voittajille toimiluvat 17 päivänä joulukuuta 2009. Toimiluvat ovat voimassa 16 päivään joulukuuta 2029 asti. Toimiluvan haltijan on aloitettava toiminta taajuusalueella kahden vuoden kuluessa lupakauden alkamisesta, ellei valtioneuvosto luvanhaltijan hakemuksesta tekniseen kehitykseen tai yleiseen taloudelliseen tilanteeseen liittyvistä syistä toisin määrää.

Voittaneet yritykset suorittivat Viestintävirastolle huutokauppalain mukaisesti toimilupamaksun. Toimilupamaksu on yrityksen tai yhteisön tekemä korkein tarjous. Toimilupamaksu maksetaan tasaerissä toimilupakauden aikana. Viisi ensimmäistä vuosittaista erää maksettiin kuitenkin yhdellä kertaa toimilupakauden alkaessa.

Huutokaupan lopputulosta voidaan pitää taajuuksien käytön kannalta tehokkaana. Kaikki taajuudet myytiin ja kaikki huutokaupassa voittaneet yritykset saivat itselleen yhtenäisen taajuuskaistan. Huutokauppamenettely on täysin läpinäkyvä kun vain tarjottu hinta ratkaisee. Huutokauppaan osallistumista ja huudettavien taajuuksien enimmäismäärää koskevilla huutokauppalain säännöksillä

varmistettiin, ettei kilpailu markkinoilla heikenny.

Hinnat jäivät huutokaupassa maltillisiksi. Huutokaupasta saatavia tuloja ei voi etukäteen arvioida. Huutokaupalle ei oltu myöskään asetettu tuottotavoitteita.

Huutokauppaa voidaan pitää onnistuneena myös siksi, että markkinoille saatiin yksi uusi toimija, Pirkanmaan Verkko Oy, jolla ei ennestään ollut valtakunnallista verkkotoimilupaa. Vakiintuneet operaattorit saivat kukin lähes yhtä suuren määrän taajuuksia.

Huutokaupatusta taajuusalueesta saatu hinta oli selvästi alle promillen teleyritysten vuosittaisesta liikevaihdosta. Näin ollen huutokaupalla ei voida katsoa olleen vaikutusta telepalveluiden hintoihin tai investointien tasoon. Kansainväliset esimerkit osoittavat, että huutokaupan soveltamista enemmän loppukäyttäjähintoihin vaikuttaa markkinoiden aito kilpailutilanne. Matkaviestinpalveluiden vähittäismarkkinoilla on Suomessa toimivaa kilpailua. Lisäksi toimilupamaksu, eli huutokaupan voittaneiden yritysten taajuuksistaan tekemä tarjous, maksetaan tasaerissä 20 vuoden aikana ensimmäistä viittä erää lukuun ottamatta. Tämä esti huutokaupoille tyypillisten korkeiden etupainotteisten kustannusten syntymisen. Lisäksi huutokaupamenettely kohdistui varsin pieneen osaan taajuuksista.

Huutokaupan säännöt toimivat halutulla tavalla eikä tulkintaongelmia esiintynyt. Sähköinen huutokauppoajelmisto toimi moitteettomasti, eikä teknisiä tai tietoturvaan liittyviä ongelmia havaittu.

800 megahertsin taajuusalue

800 megahertsin taajuusalue on osa niin sanottua taajuusyliäämää eli taajuuksia, jotka vapautuivat taajuuksien käytön tehostumisen myötä, kun analogisista maanpäällisistä televisiolähetyksistä siirryttiin digitaalisiin lähetyksiin. Alueella on matkaviestimien käytettävissä yhteensä 2x30 megahertsiä taajuuksia.

Kansainvälisen televiestintäliitto ITU:n maailman radiokonferenssi WRC päätti vuonna 2007, että 800 megahertsin taajuus-alueita voidaan käyttää matkaviestinverkoille kesäkuusta 2015 alkaen. Taajuudet voidaan

ottaa matkaviestinkäyttöön jo aikaisemmin, mikäli maat sopivat siitä keskenään.

Nopeiden langattomien internet-yhteyksien edistämiseksi ja häiriöiden torjumiseksi komissio hyväksyi 6 päivänä toukokuuta 2010 päätöksen, jolla jäsenvaltioille annetaan yhdenmukaistetut tekniset säännöt 800 megahertsin alueen radiotaajuuksien jakamiseksi. Päätöksen mukaan jäsenvaltion päättaessä käyttää taajuusyliäämää muuhun kuin televisiotoimintaan, sen on sovellettava päätöksessä määrättyjä yhdenmukaistettuja teknisiä sääntöjä, jotta taajuudet annetaan langattomien laajakaistasovellusten käyttöön. Asiaa on käsitelty tarkemmin jäljempänä kohdassa 1.1.

Helmikuussa 2012 Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät ensimmäisen monivuotisen radiotaajuuspoliittisen ohjelman perustamisen. Ohjelman mukaan jäsenvaltioiden tulee ottaa 800 megahertsin taajuusalue langattomien laajakaistaverkkojen käyttöön 1 päivään tammikuuta 2013 mennessä. Asiaa on käsitelty tarkemmin kohdassa 1.1.

Suomessa 800 megahertsin taajuusalue osoitettiin jo vuonna 2008 langattoman laajakaistan käyttöön. Aluetta ei kuitenkaan voitu ottaa käyttöön ilman Venäjän kanssa käytäviä taajuuskoordinointeja, koska Venäjällä taajuusalue on ilmailun navigointijärjestelmien käytössä. Suomi ja Venäjä ovat neuvottelleet taajuusalueen käytöstä maiden välisellä raja-alueella usean vuoden ajan.

Suomi ja Venäjä allekirjoittivat 18 päivänä elokuuta 2011 taajuusalueen koordinointisopimuksen, joka kattaa Venäjän radiolinkki- ja ilmailun radionavigointikäytön suojaamisen Suomen langattomien laajakaistaverkkojen käytöltä.

Taajuusalue soveltuu hyvin langattoman laajakaistan tarjontaan haja-asutusalueilla. Yhdellä tukiasemalla pystytään peittämään vähintään viisi kertaa suurempi maantieteellinen alue kuin vuonna 2009 huutokaupatun 2,6 gigahertsin taajuusalueen tukiasemalla. Yhden 800 megahertsin tukiaseman peittoalue on suurempi myös verrattuna 900 megahertsin taajuusalueen nykyiseen laajakaistaiseen tukiasemaan. Taajuusalue soveltuu myös erittäin hyvin kaupunkiympäristöön, koska tämän alueen signaali kulkee paremmin rakenteiden läpi kuin korkeammat taajuudet. Tiheästi asutuilla alueilla 800 mega-

hertsin verkot eivät kuitenkaan yksistään täytä laajakaistaverkkojen kapasiteettitarpeita.

Vakiintuneille teleyrityksille 800 megahertsin laajakaistaverkkojen rakentaminen on taloudellisesti edullista, koska ne voivat käyttää hyväkseen suurta osaa jo olemassa olevien verkkojen infrastruktuurista. Nykyisten teleyritysten olemassa olevia mastoja käyttämällä saadaan rakennettua varsin kattavia 800 megahertsin verkkoja koko maahan.

Taajuusalue on huutokaupattu jo useassa muussa Euroopan maassa. Saksassa 800 megahertsin alue huutokaupattiin keväällä 2010 ja Ruotsissa keväällä 2011. Ruotsissa alueen huutokauppatulot olivat noin 233 miljoonaa euroa ja Saksassa noin 3,6 miljardia euroa. Taajuusalue on huutokaupattu yhdessä muiden taajuusalueiden kanssa (900, 1800 ja 2600 megahertsia) muun muassa Italiassa, Espanjassa, Portugalissa ja Sveitsissä. Suomessa muut taajuusalueet ovat jo kolmen vakiintuneen teleoperaattorin käytössä ja ne on myönnetty 2,6 gigahertsin taajuusalueella lukuun ottamatta niin sanottua kauneuskilpailua käyttäen.

Niin sanotun 800 megahertsin taajuusalueen tarkempi määritelmä on 791—821 ja 832—862 megahertsia. Taajuusalue on suunniteltu käytettäväksi taajuusjakoisesti, eli päätelaite lähettää taajuudella, jota tukiasema vastaanottaa. Vastaavasti tukiasema lähettää toisella taajuudella, jota päätelaite vastaanottaa. Nämä taajuudet eivät voi olla radioteknisistä syistä vierekkäin vaan väliin on jätettävä niin sanottu keskiaukko. Taajuusalueella on tähän keskiaukkoon Suomessa osoitettu taajuuksia langattomille mikrofoneille.

Suomessa 800 megahertsin taajuusalueen taajuudet ovat toistaiseksi käytettävyydeltään erilaisia erityisesti itärajan läheisyydessä. Sekä Venäjän yksittäinen tv-käyttö että ilmailun radionavigointikäyttö tulee suojata mahdollisilta häiriöiltä.

Täysin kattavan matkaviestinverkon rakentaminen 800 megahertsin taajuusalueella on mahdollista ilman erillistä taajuuskoordinointia 55 kilometrin päähän Venäjän rajasta. Riippuen maantieteellisestä kohdasta raja-alueella voidaan langattomien laajakaistaverkkojen tukiasemat rakentaa 12—20 kilometrin etäisyydelle rajasta ja verkon asiakkaat pystyvät käyttämään päätelaitetta 4—12

kilometrin etäisyydellä rajasta. Näin varmistetaan, ettei Venäjän ilmailun navigointijärjestelmille aiheudu häiriöitä raja-alueella.

Venäjä on heinäkuussa 2012 myöntänyt 800 megahertsin taajuusalueen langattoman laajakaistan käyttöön ja toiminta taajuusalueella tulee aloittaa kesällä 2013. Näin ollen ilmailun radionavigointikäyttö tulisi lähivuosina siirtymään pois taajuusalueelta eikä Venäjä tulisi ottamaan taajuusaluetta myöskään digitaalisen television käyttöön. Kun radionavigointikäyttö on taajuusalueella Venäjällä lakannut, voidaan aluetta käyttää myös Suomessa ilman ylimääräisiä rajoituksia.

Valtioneuvoston taajuuspoliittinen periaatepäätös

Valtioneuvosto antoi 29. päivänä maaliskuuta 2012 taajuuspoliittisen periaatepäätöksen. Periaatepäätöksessä linjattiin, että toimitukset niin sanotulle 800 megahertsin taajuusalueelle tulisi myöntää huutokaupalla. Periaatepäätöksen mukaan huutokaupan edellyttämät lainsäädäntömuutokset toteutetaan siten, että huutokauppa olisi järjestettävissä viimeistään vuoden 2013 aikana.

Huutokaupan tavoitteena olisi taajuuksien tehokkaan käytön ja markkinaehtoisuuden edistäminen, mobiililaajakaistan saatavuuden laajentaminen erityisesti taajama-alueiden ulkopuolella, investointien edistäminen ja valtakunnallisen laajakaistaisen matkaviestinverkon mahdollisimman nopea käyttöönotto sekä tulojen hankkiminen valtiolle.

Taajuusalueella on huutokaupattavissa yhteensä 2x30 megahertsia taajuuksia. Huutokaupattavaan taajuusalueeseen sisältyvät taajuudet huutokaupattaisiin 2x5 megahertsin taajuuskaistapareissa. Periaatepäätöksen mukaan taajuudet huutokaupattaisiin siten, että yritys tai yhteisö saisi toimituksen jokaiseen taajuuskaistapariin, josta se on tehnyt korkeimman hyväksytyt tarjouksen, edellyttäen, että taajuuksien kokonaismäärä ei ylitä 2x15 megahertsia. Valittua taajuusjakovaihtoehtoa on käsitelty tarkemmin jäljempänä toteuttamismavaihtoehtoja käsittelevässä kohdassa 3.

Yhden 2x5 megahertsin taajuuskaistaparin lähtöhinta olisi 16 670 000 euroa. Toimilupamaksu suoritettaisiin valtiolle viiden vuo-

den aikana. Asiaa on käsitelty tarkemmin jäljempänä taloudellisia vaikutuksia kuvaavassa kohdassa 4.1.

Ilman toimilupiin liitettäviä peittoalue-ehdot vakiintuneilla toimijoilla ei todennäköisesti olisi kannustetta rakentaa verkkoa riittävän nopeasti. Osalle myönnettävistä taajuuksista asetettaisiin ehto, jonka mukaan toimiluvan mukainen verkko on rakennettava siten, että se kattaa 95 prosenttia Manner-Suomen väestöstä kolmen vuoden kuluessa toimilupakauden alkamisesta ja 99 prosenttia Manner-Suomen väestöstä viiden vuoden kuluessa toimilupakauden alkamisesta. Muihin alueelle myönnettäviin toimilupiin asetettaisiin ehto, jonka mukaan toimiluvan mukainen verkko on rakennettava siten, että se kattaa 97 prosenttia Manner-Suomen väestöstä viiden vuoden kuluessa toimilupakauden alkamisesta. Teleyrityksen oman verkon tulisi kattaa vähintään 35 prosenttia vaaditusta väestöpeitosta. Omaa verkkoa edellyttävän alueen ulkopuolella verkkojen yhteiskäyttöä ei rajoitettaisi.

Peittoalueen laskemisessa huomioitaisiin ne laajakaistaiset matkaviestinverkot, joita toimiluvan haltijat ovat rakentaneet 2,6 gigahertsin ja 1800 megahertsin taajuusalueille. Taajuusalueet ovat kolmen vakiintuneen teleyrityksen käytössä. Peittovaatimus tulisi toteuttaa siten, että varmistetaan peittoalueella myös kohtuullinen sisätilapeitto. Sisätilapeittoa koskeva toimilupaehto sekä muut peittoaluetta koskevat ehdot määritellään tarkemmin toimiluvassa, joka julkaistaan toimilupien haettavaksi julistamisen yhteydessä.

800 megahertsin taajuusalueen taajuuskais-tat ovat käytettävyydeltään erilaisia erityisesti itärajan läheisyydessä, johtuen Venäjän televisio- ja ilmailuradionavigointikäytöstä. Myös kansallinen taajuuksien käyttö viereisillä taajuusalueilla, lähinnä tv-käyttö, saattaa joissakin tapauksissa aiheuttaa käyttörasitteita langattoman laajakaistaverkon taajuuskais-tan alimpia taajuuksia käyttävälle toimijalle. Taajuusalueen taajuuksien käytöstä aiheutu-vasta häiriöstä syntyvät kustannukset olisivat toimiluvan haltijan vastuulla siten kuin radio-laissa tai muussa taajuussäädännössä sääde-tään. Tätä koskeva ehto liitettäisiin toimilu-piin.

Toimiluvat taajuusalueelle myönnetään teknologianeutraalisti. Toimiluvat taajuus-alueelle myönnetään 20 vuodeksi.

Toimilupaehtoihin ja huutokauppamenette-lyyn sovelletaan soveltuvin osin viestintä-markkinalain ja huutokauppalain säännöksiä, kuten toimiluvan siirrettävyyttä, taajuuksien käyttöoikeuden vuokraamista ja tarkempia määräyksiä huutokauppamenettelystä mu-kaan lukien tarjousten siirtäminen taajuus-kaistaparien välillä. Tarkoituksena on että huutokauppalakiin ja Viestintäviraston huutokauppaa koskevaan määräykseen tehtäisiin vain taajuuspoliittisen periaatepäätöksen lin-jausten mukaiset välttämättömät muutokset ja huutokauppa järjestettäisiin teknisesti vas-taavalla tavalla kuin vuoden 2009 kokeilu-huutokauppa, kuitenkin huomioiden valtio-neuvoston taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessä tehdyt linjaukset.

Muut huutokaupan ja toimilupien ehdot valmistellaan taajuuspoliittisen periaatepäätöksen mukaan lainvalmistelun yhteydessä. Muut toimilupaan liitettävät ehdot ilmoite-taan viimeistään toimilupien haettavaksi ju-listamisen yhteydessä.

Taajuusalueella on tällä hetkellä radiomik-rofonikäyttöä eli taajuutta käyttävät tahot, jotka hyödyntävät langattomia mikrofoneja muun muassa studioissa, teattereissa ja konser-teissa. Taajuusalueen muu kuin matka-aviestinkäyttö lakkaa vuoden 2013 loppuun mennessä. Radiomikrofoneille on jo aikai-semmin osoitettu korvaavia taajuusalueita. Periaatepäätöksen hyväksymisen jälkeen vi-ranomaiset huolehtivat riittävästä tiedotuk-sesta asianosaisille sekä ohjeistavat mahdol-lisesti tarvittavista toimista.

Hallitusohjelman mukaisesti valmisteltava tietoyhteiskuntakaari valmistellaan siten, että huutokauppamenettelyä voidaan käyttää myös jatkossa erityisesti myönnettäessä uu-sille taajuusalueilla toimilupia. Samassa yh-teydessä valmistellaan taajuuksien markkina-arvoa heijastavan, hallinnolliset kustannukset ylittävän taajuusmaksun käyttöönottoa sellai-silla taajuusalueilla, joihin huutokauppame-nettelyä ei sovellettaisi.

Taajuuspoliittinen periaatepäätös koskee matkaviestintoimintaa. Televisiotoiminnan tulevaisuuteen liittyvät ratkaisut tullaan arvi-

oimaan hallitusohjelmaan kirjatussa sähköisen median viestintäpoliittisessa ohjelmassa.

Periaatepäätöksen mukaan liikenne- ja viestintäministeriö asettaa taajuusasian neuvottelukunnan avustamaan liikenne- ja viestintäministeriötä taajuuspolitiikan kehittämisessä, kuten taajuuspoliittisen periaatepäätöksen toimeenpanon valmistelussa. Neuvottelukunta asetettiin 7 päivänä toukokuuta 2012.

Radiotaajuudet

Radiotaajuudet ovat rajallinen luonnonvara, jolla on huomattavan suuri yhteiskunnallinen, kulttuurinen ja taloudellinen merkitys.

Radiotaajuuksia käytetään moniin erilaisiin julkisiin ja elinkeinoelämän tarkoituksiin. Taajuuksia käyttävät esimerkiksi matkaviestintä, langaton laajakaistaviestintä, satelliittiviestintä, televisio- ja radiolähetystoiminta, liikenne, radiopaikannus ja erilaiset sovellukset, kuten hälytysjärjestelmät, kauko-ohjauslaitteet, kuulolaitteet ja mikrofonit. Taajuuksia hyödynnetään myös julkisissa palveluissa, kuten yleiseen turvallisuuteen liittyvissä palveluissa sekä tieteellisessä toiminnassa kuten meteorologiassa.

Taajuuksien hallinto ja saatavuus vaikuttaa muun muassa talouteen, turvallisuuteen, kulttuuriin, tieteeseen ja ympäristöön. Taajuuksien asianmukainen ja tehokas käyttö synnyttää mittakaavaetuja, jotka voivat alentaa sekä yrityksille että kuluttajille aiheutuvia kustannuksia ja edesauttaa talouden elpymistä ja sosiaalista integraatiota.

Taajuuksien sääntelyllä on vahvoja rajat ylittäviä ja kansainvälisiä ulottuvuuksia syistä, jotka liittyvät radiosignaalien etenemiseen ilmassa, radioviestintäpohjaisista palveluista riippuvaisten markkinoiden kansainvälisyyteen sekä tarpeeseen välttää haitallisilta häiriöiltä maiden välillä.

Viestintävirasto hallinnoi radiotaajuuksien käyttöä Suomessa. Taajuuksien käytön suunnittelulla pyritään varmistamaan, että niin nykyisille kuin tulevaisuudenkin radiojärjestelmille on osoitettavissa riittävästi käyttökelpoisia, mahdollisimman häiriöttömiä radiotaajuuksia. Valtioneuvosto vahvistaa asetuksella toimiluvanvaraiseen teletoimintaan sekä televisio- ja radiotoimintaan käytettävät

taajuudet, joilla on katsottu olevan huomattavaa yhteiskunnallista merkitystä.

Matkaviestinverkoille on osoitettu taajuudet 800 megahertsin taajuusalueelta (neljännen sukupolven LTE-verkko), 900 megahertsin ja 1800 megahertsin alueilta (toisen sukupolven GSM-verkko ja 900 –alueella sallitaan myös UMTS-käyttö), 2100 megahertsin alueelta (kolmannen sukupolven UMTS-verkko) sekä 2,6 gigahertsin (neljännen sukupolven LTE-verkko) ja 450 megahertsin taajuusalueilta.

Taajuusalueella 450 megahertsia on myönnetty yksi toimilupa digitaaliselle laajakaistaiselle matkaviestinverkolle Manner-Suomeen.

Taajuusalueilla 900 megahertsia, 1800 megahertsia ja 2100 megahertsia toimiluvat on myönnetty Manner-Suomessa kolmelle teleyritykselle.

Taajuudet alueelta 2,6 gigahertsia huuto-kaupattiin vuonna 2009 ja toimiluvat myönnettiin neljälle teleyritykselle.

Nopeita langattomia yhteyksiä mahdollistavaa LTE-tekniikkaa voidaan käyttää 800 megahertsin taajuusalueen lisäksi myös vaikiintuneiden teletoimijoiden kesken jaetuilla 2,6 gigahertsin ja 1800 megahertsin taajuusalueilla.

Tulevaisuudessa näköpiirissä on myös neljännen 4G-yhteydet mahdollistavan taajuusalueen vapautuminen matkaviestimien käyttöön. Vuoden 2012 helmikuussa maailman radioviestintäkonferenssi (WRC 12) osoitti tällä hetkellä maanpäällisen televisiotoiminnan käytössä olevan 700 megahertsin taajuusalueen käytettäväksi langattomille laajakaistaverkoille vuoden 2015 jälkeen.

Taajuuksien osoittaminen langattomalle laajakaistalle edellyttää kuitenkin vielä radioviestintäkonferenssin lopullista päätöstä vuonna 2015 sekä EU-tason päätöksiä ja kahdenvälisiä taajuuskoordinaatioita. Suomessa taajuusalueen nykyiset televisiotoimiluvat ovat voimassa vuoden 2016 loppuun asti. Taajuuspoliittisen periaatepäätöksen mukaan Suomi pyrkii vaikuttamaan asian kansainväliseen valmisteluun ja yhteistyöhön siten, että kansainväliset rajoitteet taajuusalueen ottamiseksi matkaviestimien käyttöön poistuisivat mahdollisimman nopeasti. Kun taajuusalueen osoittaminen matkaviestimien

käyttöön on Suomessa mahdollista, tullaan toimiluvat taajuusalueelle myöntämään tavalla, joka parhaiten edistää kilpailua markkinoilla.

Viestintämarkkinat

Suomalainen viestintämarkkina on euroopalaisittain pieni, kehittynyt ja kilpailtu. Keskeisiä alan yrityksiä ovat TeliaSonera Finland Oyj, Elisa Oyj, DNA Finland Oy ja paikallisista puhelinyhtiöistä koostuva Finnet-ryhmä.

Suomessa oli vuoden 2011 lopussa yhteensä noin 8,9 miljoonaa matkaviestinliittymää. Suomen matkaviestinmarkkinoita hallitsee kolme verkko-operaattoria: TeliaSonera Finland Oy, Elisa Oyj ja DNA Finland Oy, joiden yhteenlaskettu markkinaosuus matkaviestinmarkkinoilla on noin 98 prosenttia. Elisan markkinaosuus on 39 prosenttia, TeliaSoneran 35 prosenttia ja DNA:n 24 prosenttia. Lisäksi Suomessa on yksi matkaviestinverkko-operaattori, joka toimii Ahvenanmaalla, sekä noin 10 palveluoperaattoria, jotka tarjoavat matkaviestinpalveluja vuokraamalla kapasiteettia valtakunnallisten verkko-operaattoreiden verkoista. Näiden operaattoreiden yhteenlaskettu markkinaosuus on noin 2 prosenttia. Markkinaosuuksissa on viime vuosina tapahtunut lähinnä pieniä vaihteluita suurimpien toimijoiden kesken, muiden toimijoiden markkinaosuuksissa ei juuri ole tapahtunut muutosta.

Laajakaistaliittymiä oli vuoden 2011 lopussa yhteensä 3,6 miljoonaa kappaletta. Laajakaistaliittymien määrä on viime vuosina kasvanut voimakkaasti erityisesti mobiililaajakaistaliittymien määrän kasvun ansiosta. Laajakaistamarkkinat ovat Suomessa keskittyneet samoille kolmelle suurimmalle toimijalle, jotka ovat suurimmat toimijat myös matkaviestinpalvelujen markkinoilla.

Matkaviestinverkon ja kiinteän verkon laajakaistamarkkinat ovat keskittyneet. Kolmen kilpailijan asetelma on toisaalta mahdollistanut merkittävän hintakilpailun syntymisen ja matkaviestinpalvelujen hinnat ovat Suomessa olleet pitkään alhaisemmat kuin EU:ssa keskimäärin. Kiinteän verkon laajakaistapalvelujen alueellisia markkinoita hallitsee yleensä

yksi vahva operaattori, joka kilpailee usean pienemmän operaattorin kanssa.

Euroopan unionin verkkovierailuasetuksen valvonta

Kesäkuussa 2012 kumoutuneen viestintämarkkinalain 127 a §:n mukaan viestintämarkkinalakia sovellettiin myös verkkovierailuista yleisissä matkapuhelinverkoissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 717/2007 noudattamisen valvontaan ja rikkomisen seuraamuksiin sekä siitä johtuviin riitojen ratkaisemiseen. Pykälä oli voimassa 30 päivään kesäkuuta 2012 asti, jolloin myös kyseisen verkkovierailuasetuksen voimassa olo päättyi.

Verkkovierailun sääntelyä on kuitenkin jatkettu Euroopan unionissa ja uusi asiaa koskeva Euroopan unionin asetukset verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella (EU) N:o 531/2012 tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2012.

1.2 Euroopan unionin lainsäädäntö

Puitedirektiivi

Sähköisen viestinnän direktiiveissä taajuuksia koskeva sääntely sisältyy lähinnä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista (2002/20/EY, jäljempänä *valtuutusdirektiivi*) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (2002/21/EY, jäljempänä *puitedirektiivi*).

Puitedirektiivin 8 artiklassa edellytetään, että sääntelyssä on pyrittävä kaikin tavoin välttämään sitoutumista yksittäisiin teknologioihin. Puitedirektiivin 8 a artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toimittava yhteistyössä keskenään ja komission kanssa Euroopan yhteisön radiotaajuuksien käytön strategisen suunnittelun, yhteensovittamisen ja yhdenmukaistamisen osalta. Jäsenvaltioiden on yhteistyössä keskenään ja komission kanssa edistettävä radiotaajuuksia koskevien poliittisten toimintavaihtoehtojen yhteensovittamista Euroopan yhteisössä. Artiklan mukaan

komissio voi radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän lausunnon huomioon ottaen antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle säädösehdotuksia monivuotisten radiotaajuuspolitiikkaa koskevien ohjelmien perustamisesta. Lisäksi artiklassa todetaan, että komissio voi toimivaltaisissa kansainvälisissä järjestöissä Euroopan yhteisön etujen tehokkaan yhteensovittamisen varmistamiseksi radiotaajuuskysymyksissä tarvittaessa ehdottaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhteisiä poliittisia tavoitteita. Puitedirektiivin 9 artiklassa edellytetään radiotaajuuksien tehokasta hallintaa ja puolueettomia, avoimia, syrjimättömiä ja oikeasuhtaisia perusteita päätettäessä taajuuksien käyttötarkoituksista ja taajuuksien käyttöön osoituksista.

Puitedirektiivin 9 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisessa radiotaajuussuunnitelmassa yhteisön oikeuden mukaisesti sähköisille viestintäpalveluille avoimeksi julistetuilla taajuusalueilla voidaan käyttää kaiken tyyppistä sähköisissä viestintäpalveluissa käytettävää teknologiaa. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin määrätä tekniikkariippumattomuutta koskevia oikeasuhtaisia ja syrjimättömiä rajoituksia, silloin kun se on tarpeen haitallisten häiriöiden välttämiseksi, yleisön suojelemiseksi sähkömagneettisilta kentiltä, palvelun laadun varmistamiseksi, taajuuksien tehokkaan käytön varmistamiseksi tai yleisen edun mukaisen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Direktiivi antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden säätää menettelyistä, joilla yritykset voisivat siirtää radiotaajuuksien käyttöoikeuksia muille yrityksille. Jos tällaisesta siirtomahdollisuudesta säädetään, siirto on suoritettava sääntelyviranomaisen vahvistaman menettelyn mukaisesti.

Valtuutusdirektiivi

Valtuutusdirektiivin tavoitteena on luoda edellytykset sähköisen viestinnän verkkojen ja palveluiden sisämarkkinoille yhdenmukaistamalla ja yksinkertaistamalla valtuutusääntöjä ja -ehtoja. Valtuutusjärjestelmän tarkoituksena on huomioida viestintäteknologioiden lähentymiskehitys ja kohdella eri palvelumuotoja teknologiasta riippumattomalla tavalla.

Direktiivin 5 artiklan mukaan yksittäisen luvan asettamista radiotaajuuksien käytön ehdoksi on mahdollisuuksien mukaan vältettävä. Jos radiotaajuuksien käyttö perustuu yksittäisiin käyttöoikeuksiin, tällainen oikeus on myönnettävä pyynnöstä kaikille yleisvaltuutuksen piiriin kuuluville yrityksille, jollei oikeuksien määrällinen rajoittaminen ole välttämätöntä radiotaajuuksien tehokkaan käytön varmistamiseksi. Radiotaajuuksien käyttöoikeuksia koskevien jakamisenmenettelyiden on oltava avoimia, puolueettomia, läpinäkyviä, oikeasuhtaisia ja syrjimättömiä. Käyttöoikeuksia myönnettäessä on ilmoitettava, voiko oikeudenhaltija siirtää oikeutensa omasta aloitteestaan ja minkälaisin perustein. Päätökset käyttöoikeuksista on radiotaajuuksien osalta tehtävä kuudessa viikossa. Määräaikaa voidaan pidentää kahdeksalla kuukaudella, jos radiotaajuuksien myöntämiseen käytetään kilpailuun perustuvia tai vertailevia valintamenettelyjä. Käyttöoikeuksia koskevat päätökset on julkaistava.

Valtuutusdirektiivin 6 artiklassa määritellään enimmäisehdot, jotka voidaan liittää radiotaajuuksien käyttöä koskeviin oikeuksiin. Ehtojen on oltava verkon tai palvelun kannalta objektiivisesti perusteltavissa sekä syrjimättömiä, oikeasuhtaisia ja avoimia.

Direktiivin 7 artiklassa säädetään tekijöistä, jotka on otettava huomioon kun harkitaan radiotaajuuksia koskevien käyttöoikeuksien rajoittamista. Harkitessaan rajoituksia jäsenvaltion on pyrittävä huomioimaan käyttäjille koitua hyöty sekä helpotettava kilpailun kehittymistä. Kaikille asianomaisille osapuolille, myös käyttäjille ja kuluttajille, on annettava tilaisuus esittää näkemyksensä mahdollisista rajoituksista. Päätös rajoituksista perusteluineen on julkaistava. Jakomenettelystä päättämisen jälkeen jäsenvaltion on julistettava radiotaajuuksien käyttöoikeudet haettavaksi.

Radiotaajuuksien käyttöoikeuksien rajoituksen tarpeellisuutta on tarkasteltava kohtuullisin väliajoin tai asianomaisten yritysten perustellusta pyynnöstä. Jos käyttöoikeuksia voidaan myöntää lisää, jäsenvaltion on julkaistava tätä koskeva tieto ja julistettava uudet käyttöoikeudet haettaviksi.

Radiotaajuuksien käyttöoikeudet tulee myöntää puolueettomin, avoimin, syrjimät-

tömin ja oikeasuhtaisiin perusteisiin. Valintaperusteissa on korostettava puitedirektiivin 8 artiklassa säädettyjen tavoitteiden saavuttamista. Kilpailuun perustuvia tai vertailevia valintamenettelyjä käytettäessä yleistä kuuden viikon määräaikaan käyttöoikeuksien myöntämiseksi voidaan jatkaa enintään kahdeksalla kuukaudella, jotta voidaan varmistaa että myöntämismenettelyt ovat tasapuolisia, kohtuullisia, selkeitä ja avoimia kaikille asianomaisille osapuolille.

Artiklassa 8 säädellään radiotaajuuksien jakamista silloin, kun taajuuksien käyttö on kansainvälisesti yhdenmukaistettu ja käyttöoikeuksia koskevista ehdoista ja menettelyistä on kansainvälisesti sovittu. Tällöin jäsenvaltioiden on myönnettävä käyttöoikeudet kansainvälisten sopimusten ja yhteisön sääntöjen mukaisesti, eikä valintamenettelyyn saa lisätä muita sellaisia ehtoja, lisäperusteita tai menettelyjä, jotka saattaisivat rajoittaa, muuttaa tai viivästyttää tällaisten radiotaajuuksien yhteistä jakamista.

Jos sääntelyviranomainen toteaa, ettei yritys noudata ehtoja tai sille asetettuja erityisvelvollisuuksia, sen on 10 artiklan mukaan ilmoitettava tästä yritykselle ja annettava tälle mahdollisuus esittää oma näkemyksensä tai korjata puutteet kohtuullisessa määräajassa. Jos yritys ei korjaa puutteita määräajan kuluessa, sääntelyviranomaisen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin ehtojen ja velvollisuuksien noudattamisen varmistamiseksi.

Direktiivin 10 artiklassa velvoitetaan jäsenvaltiot valtuuttamaan asianomaiset viranomaiset määräämään tarvittaessa yrityksille taloudellisia seuraamuksia. Toimenpiteistä ja niiden perusteluista on ilmoitettava yrityksille viipymättä ja yritykselle on samalla asetettava kohtuullinen määräaika toimenpiteen noudattamiseksi.

Sääntelyviranomainen voi estää yritystä jatkamasta toimintaansa tai peruuttaa käyttöä koskevat oikeudet toistaiseksi tai kokonaan, jos ehtoja ja erityisvelvollisuuksia on rikottu vakavasti ja toistuvasti, eivätkä edellä kuvatut viranomaistoimet ole johtaneet tulokseen. Jos ehtojen ja erityisvelvollisuuksien rikkomisesta aiheutuu välitöntä ja vakavaa vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai kansanterveydelle tai rikkomuksella on vakavia taloudellisia tai toiminnallisia ongelmia

muille yrityksille tai käyttäjille, sääntelyviranomainen voi ryhtyä kiireellisiin väliaikais-toimenpiteisiin.

Direktiivin 11 artiklassa säädetään syistä, joiden nojalla sääntelyviranomainen voi vaatia yrityksiltä tietoja. Tietoja voidaan kerätä järjestelmällisesti tai tapauskohtaisesti valvottaessa maksuihin (hallinnolliset ja käyttöoikeuksiin liittyvät maksut ja mahdolliset yleispalvelumaksut) liittyvien velvollisuuksien sekä yritykselle mahdollisesti asetettujen alakohtaisten erityisvelvollisuuksien noudattamista. Jäsenvaltiot voivat vaatia tietoja radiotaajuuksien tehokkaan käytön ja tuloksellisen hallinnan vahvistamiseksi sekä sellaisten tulevien verkkojen tai palvelujen uudistusten arvioimiseksi, joilla voi olla vaikutuksia kilpailijoille tarjottaviin tukkutason palveluihin.

Kaikkia radiotaajuuksien käyttöoikeuksiin liittyviä ehtoja voidaan tapauskohtaisesti tarkistaa, jos yrityksestä on tehty valitus tai sääntelyviranomaisella on syytä olettaa, ettei jotain ehtoa noudateta. Käyttöoikeuksien myöntämismenettelyn yhteydessä voidaan asianosaisilta yrityksiltä myös pyytää tietoja.

Direktiivin 13 artikla antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden myöntää viranomaisille oikeuden asettaa maksuja liittyen radiotaajuuksien käyttöoikeuksiin sekä järjestelmien asennusoikeuksiin. Maksujen perusteena tulee olla voimavarojen mahdollisimman tehokkaan käytön varmistaminen.

Taajuuspoliittinen ohjelma

Puitedirektiivin mukaan komissio voi antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle säädösehdotuksia monivuotisten radiotaajuuspolitiikkaa koskevien ohjelmien perustamisesta. Helmikuussa 2012 Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät ensimmäisen monivuotisen radiotaajuuspoliittisen ohjelman perustamisen.

Ohjelmassa vahvistetaan poliittiset suunta-aviivat ja tavoitteet radiotaajuuksien käytön strategiselle suunnittelulle ja yhdenmukaistamiselle sähköisen viestinnän verkkoihin ja palveluihin sovellettavien direktiivien mukaisesti.

Ohjelman tarkoituksena on erityisesti tukea Eurooppa 2020 -strategiaa sekä digitaalista

agendaa, jonka mukaan vuoteen 2020 mennessä kaikilla Unionin kansalaisilla tulisi yleisesti olla saatavilla vähintään 30 megabit-tiä sekunnissa nopea laajakaistayhteys.

Langattomalle laajakaistalle on asetettu ehdotuksessa erityistavoitteita. Ohjelmassa säädetään erikseen huutokaupattavaksi ehdotetavasta 800 megahertsin taajuuskaistasta. Jäsenvaltioiden on 1 päivään tammikuuta 2013 mennessä toteutettava valtuutusprosessi, jotta taajuusalue saadaan sähköisen viestinnän palveluiden käyttöön. Jos jäsenvaltion poikkeukselliset kansalliset tai paikalliset olosuhteet tai rajat ylittävät taajuuksien koordinaatioongelmat estävät kyseisen taajuusalueen saatavuuden tuossa jäsenvaltiossa, komissio myöntää yksittäisiä poikkeuksia vuoden 2015 loppuun saakka asianomaisen jäsenvaltion toimittaman, asianmukaisesti perustellun hakemuksen perusteella.

Komission taajuuspäätös

Komissio antoi 6 päivänä toukokuuta 2010 päätöksen (Komission päätös taajuusalueen 790—862 megahertsia käytön teknisten ehtojen yhdenmukaistamisesta sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan Euroopan unionissa pystyviä maanpäällisiä järjestelmiä varten, 2010/267/EU), jonka mukaan yhteisön toimilla vapautetaan 800 megahertsin taajuusalue vuoteen 2015 mennessä ja asetetaan tekniset ehdot, joilla estetään valtioiden rajat ylittävät suurtehoiset häiriöt.

Komission päätöksen mukaan taajuusalueen 800 megahertsia varaaminen sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan pystyville maanpäällisille järjestelmille on tärkeä tekijä reagoitaessa kiinteän verkon teletoiminnan, matkaviestintäverkon ja televisiolähetystoiminnan keskinäiseen lähentymiskehitykseen ja teknisten innovaatioiden tarpeisiin. Tällä taajuusalueella tarjottavien palvelujen pääasiallisena tavoitteena olisi oltava loppukäyttäjien mahdollisuus käyttää laajakaistaviestintää.

Komission päätöksen tavoitteena on yhdenmukaistaa tekniset ehdot, jotka koskevat 800 megahertsin taajuusalueen saatavuutta ja tehokasta käyttöä sähköisen viestinnän palvelujen tarjontaan. Päätös sisältää teknisiä parametreja, joita noudattamalla voidaan tar-

koituksenmukaisella tavalla hallita haitallisten häiriöiden riskiä.

Euroopan unionin uusi verkkovierailuasetus

Verkkovierailuja koskevan Euroopan yhteisön asetuksen (EY) N:o 717/2007 voimassaolo päättyi 30 päivänä kesäkuuta 2012. Verkkovierailun sääntely kuitenkin jatkuu Euroopan unionissa. Verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 531/2012 tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2012. Uudessa verkkovierailua koskevassa asetuksessa hintakattosääntely on laajennettu koskemaan myös tiedonsiirron vähittäishintoja. Verkkovierailun tukku- ja vähittäishintakatot puheelle, tekstiviesteille ja tiedonsiirrolle laskevat asteittain vuoteen 2014 asti. Vähittäishintakattoja sovelletaan 30 päivään kesäkuuta 2017 saakka ja tukkuhintakattoja lähtökohtaisesti vuoteen 2022 asti. Vuonna 2016 komissio tarkastelee asetuksen soveltamiskäytäntöä uudelleen ja tekee mahdollisia muutosehdotuksia sääntelyyn.

Uuden verkkovierailuasetuksen 3—6 artiklat sisältävät verkkovierailumarkkinoiden rakenteellisia uudistuksia, joiden tarkoituksena on lisätä kilpailua vaiheittain niin, että tarve hintasääntelylle poistuu. Matkaviestinverkko-yritysten on luovutettava tukkutason käyttöoikeus verkkoonsa säännellyn hinnoin verkkovierailupalvelujen tarjoamista varten. Rakenteellisten uudistusten tarkoituksena on muun muassa mahdollistaa se, että käyttäjä voisi ostaa verkkovierailupalvelunsa EU:n alueella myös toiselta kilpailevalta teleyritykseltä, eikä vain hänelle liittymän tarjonneelta teleyritykseltä kuten nykyään.

Verkkovierailuasetuksen 16 artiklan 1 kohdan mukaan kansallisen sääntelyviranomaisen on valvottava asetuksen noudattamista omalla alueellaan. Artiklan 3 kohdan mukaan kansallisten sääntelyviranomaisten on myös valvottava tahatonta verkkovierailua. Artiklan 4 kohdan mukaan kansallisella sääntelyviranomaisella on toimivalta vaatia asetuksen mukaisten velvoitteiden alaisilta yrityksiltä kaikki asetuksen täytäntöönpanon ja sen valvonnan kannalta merkitykselliset tiedot.

Verkkovierailuasetuksen 17 artiklan 1 kohdan mukaan sähköistä viestintäverkkoa ylläpitävien tai sähköisiä viestintäpalveluja tarjoavien yritysten välisiin verkkovierailuasetuksen mukaisia velvoitteita koskevien riitojen ratkaisuun on sovellettava sähköisen viestinnän puitedirektiivin 20 ja 21 artiklassa säädettyjä menettelyjä. Kyseiset artiklat on saatettu kansallisesti voimaan viestintämarkkinalain 126 ja 126 a §:n säännöksillä ja lisäksi sovellettaviksi tulevat hallintolain (434/2003) säännökset sekä hallintolainkäytönlain (586/1996) 6 §.

Lisäksi asetuksen 17 artiklan 2 kohdassa veloitetaan jäsenvaltiot varmistamaan, että riidoissa, joissa on mukana asiakas tai loppukäyttäjä ja riidan jäädessä ratkaisematta, asiassa voidaan turvautua sähköisen viestinnän yleispalveludirektiivin (2002/22/EY) 34 artiklassa tarkoitettuun tuomioistuimen ulkopuoliseen riitojenratkaisumenettelyyn. Suomessa kuluttajalla on oikeus saada riita-asiansa kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi siten kuin laissa kuluttajariitalautakunnasta (8/2007) on säädetty.

Verkkovierailuasetuksen 18 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä asetuksen rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Teleyritysten on sovellettava uuden asetuksen tukku- ja vähittäishintakattoja 1 päivästä heinäkuuta 2012 lukien. Verkkovierailumarkkinoiden rakenteelliset uudistukset tulevat voimaan vaiheittain 1 päivään heinäkuuta 2014 mennessä.

Verkkovierailuasetus on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2022 asti.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelman mukaan taajuuspolitiikassa huomioidaan suomalaisen kulttuurin ja viestintäpolitiikan tarpeet tavoitellen samalla taajuuksien tehokasta käyttöä aikaisempia kokemuksia

hyödyntäen. Lainsäädännöllä, taajuuspolitiikalla ja verkkotoimilupien ehdoilla varmistetaan sähköisen viestinnän sisältöjen monipuolisuus ja laadun säilyminen korkeana.

Edellisellä hallituskaudella taajuuksien tehokasta käyttöä pyrittiin edistämään muun muassa kokeilemalla ensimmäisen kerran Suomessa taajuuksien myöntämismenettelynä huutokauppaa. Huutokaupasta 2500—2690 megahertsin taajuusalueella saadut kokemukset osoittivat, että huutokauppa on myös suomalaisilla markkinoilla toimiva tapa myöntää taajuuksien käyttöoikeuksia. Kaikki muut taajuusalueet Suomessa on myönnetty vertailevaa menettelyä eli niin sanottua kauneuskilpailua käyttäen.

Huutokaupan tavoitteena olisi taajuuksien tehokkaan käytön ja markkinaehtoisuuden lisääminen. Arvokkaita taajuuksia on käytettävä mahdollisimman tehokkaasti. Tehokkuutta voidaan edistää muun muassa lisäämällä markkinaehtoisuutta taajuuksien käytössä. Ensimmäisen, vuoden 2009 taajuushuutokaupan tavoitteena oli nimenomaisesti kokeilla hallinnollisesti yksinkertaista ja selkeää mekanismia, joka lisää taajuuksien käytön tehokkuutta ja joustavuutta.

Valtioneuvosto päätti 29 päivänä maaliskuuta 2012 tekemässään taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessä, että toimiluvat matkaviestinverkoille varatulle 800 megahertsin taajuusalueelle myönnettäisiin huutokaupalla viimeistään vuoden 2013 loppuun mennessä.

Huutokaupan tavoitteena olisi mobiililajakaistan saatavuuden laajentaminen erityisesti taajama-alueiden ulkopuolella ja valtakunnallisen laajakaistaisen matkaviestinverkon mahdollisimman nopea käyttöönotto. Kyseinen taajuusalue mahdollistaa nopeiden langattomien yhteyksien rakentamisen erityisesti haja-asutusalueille kustannustehokkaasti. Alue soveltuu hyvin myös kaupunkiympäristöön rakentamiseen.

Valtioneuvoston taajuuspoliittisen periaatepäätöksen mukaan toimilupiin tullaan asettamaan verkon peittoaluetta koskevia ehtoja. Tavoitteena on nopeiden langattomien laajakaistayhteyksien saaminen lähes kaikkien suomalaisten saataville vuoteen 2019 mennessä.

Esityksessä ehdotetulla taajuusjaolla teleyritys voisi saada käyttöönsä riittävän leve-

än taajuuskaistan jopa 26 megabittiä sekunnissa nopeiden langattomien yhteyksien tarjoamiseksi.

Lisäksi huutokaupan tavoitteena on tulojen hankkiminen valtiolle. Esityksen mukaan taajuuksille asetettaisiin lähtöhinta, jolloin erittäin arvokkaan taajuusalueen kokonaisuunnaksi tulisi vähintään 100 miljoonaa euroa.

Koska huutokauppalaki säädettiin silmällä pitäen 2,6 gigahertsin taajuushuutokauppaa, uusi huutokauppa edellyttää huutokauppalain muuttamista. Lakia muutettaisiin valtioneuvoston taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessään tekemien linjausten mukaisesti siten, että laki olisi sovellettavissa myös 800 megahertsin taajuusalueen huutokauppaan.

Tarkoituksena on, että huutokauppalakiin ja Viestintäviraston huutokauppaa koskevaan määräykseen tehtäisiin vain taajuuspoliittisen periaatepäätöksen edellyttämät välttämättömät, osin ainoastaan tekniset, muutokset ja huutokauppa järjestettäisiin teknisesti vastaavalla tavalla kuin vuoden 2009 kokeiluhuutokauppa, kuitenkin huomioiden valtioneuvoston taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessä tehdyt linjaukset.

2.2 Keskeiset ehdotukset

Lain soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että lakia voitaisiin soveltaa myös 800 megahertsin taajuusalueen huutokauppaan.

Taajuusalueen teknisestä jaottelusta säätävään pykälään lisättäisiin uusi 800 megahertsin taajuusaluetta koskeva momentti. Ehdotetun momentin mukaan taajuusalueelta huutokaupattaisiin yhteensä kuusi kappaletta viiden megahertsin taajuuskaistapareja.

Toimiluvan myöntämistä säätävää pykälää muutettaisiin siten, että 800 megahertsin taajuusalueelta voitaisiin myöntää enintään kolme kappaletta viiden megahertsin taajuuskaistapareja yritystä tai yhteisöä kohden.

Huutokauppaan ilmoittautumista koskevaa pykälää muutettaisiin siten, että Viestintävirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä huutokauppaan ilmoittautumisen menettelystä ja määräajoista.

Osallistumismaksusta säätävää pykälää muutettaisiin vastamaan Viestintävirastolle

huutokaupan järjestämisestä aiheutuvia kuluja. Yritys olisi velvollinen suorittamaan huutokauppaan ilmoittautuessaan 65 000 euron osallistumismaksun.

Huutokauppanenettelystä säätävään pykälään lisättäisiin 800 megahertsin taajuusalueen taajuuskaistaparien lähtöhinta valtioneuvoston taajuuspoliittisen periaatepäätöksen mukaisesti.

Verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 531/2012 noudattamisen valvonnasta ja rikkomisen seuraamuksista säädettäisiin väliaikaisesti 30 päivään kesäkuuta 2022 asti.

3 Toteuttamisvaihtoehdot

Huutokaupattavaan taajuusalueeseen sisältyvät taajuudet jaettaisiin tavalla, jolla varmistetaan taajuuksien mahdollisimman tehokas käyttö. Kyseessä olevalla alueella on saatavilla taajuuksia yhteensä 2x30 megahertsia.

Valtioneuvoston taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessä on päätetty taajuuksien teknistä jaottelua koskevista ehdoista. Huutokaupassa taajuudet jaettaisiin 2x5 megahertsin taajuuskaistapareissa siten, että yritys tai yhteisö saisi toimiluvan jokaiseen taajuuskaistapariin, josta se on tehnyt huutokaupan päättyessä korkeimman hyväksytyyn tarjoukseen, edellyttäen, että taajuuksien kokonaismäärä ei ylitä 2x15 megahertsia.

Enimmillään kuusi operaattoria voisi saada taajuuksia käyttöönsä. Niin pienet taajuuskaistat eivät olisi kuitenkaan teknisesti operaattoreille houkuttelevia. Valitussa mallissa olisi myös mahdollista, että kolme vakiintunut toimijaa saisi jokainen itselleen kaksi kappaletta 2x5 megahertsin taajuuskaistapareja. Huutokaupan lopputulos eli myönnettävien toimilupien määrä riippuisi siitä, kuinka korkealle operaattorit arvostaisivat mahdollisuuden saada itselleen mahdollisimman suuren taajuuskaistan. Mahdollista on näin ollen myös se, että yksi, todennäköisesti vakiintunut toimija saisi itselleen kolme kappaletta 2x5 megahertsin taajuuskaistapareja ja myös toinen, todennäköisesti vakiintunut toimija saisi itselleen kolme kappaletta 2x5 megahertsin taajuuskaistapareja. Vakiintuneille operaattoreille olisi olemassa olevista ver-

koistaan johtuen kustannustehokkaampaa rakentaa verkkoa 800 megahertsin alueelle kuin muille operaattoreille.

Taajuuskaistaparien määrä ja tarjottava tiedonsiirtonopeus kasvavat melko suoraviivaisesti samassa suhteessa. Teoreettisesti tarkasteltuna LTE-verkon tiedonsiirtonopeuden määrä kaksinkertaistuu, jos käytettävissä on kaksinkertainen määrä taajuuksia. LTE-verkko on suurilla kaistanleveyksillä tiedonsiirtonopeudeltaan noin kymmenen kertaa nopeampi kuin UMTS-verkko. Teoreettisesti LTE-verkon siirtonopeudet ovat maksimissaan jopa 100 megabittiä sekunnissa.

Jos operaattorilla on käytössään riittävän leveä taajuuskaista, voidaan LTE-verkolla tarjota kilpailukykyinen vaihtoehto kiinteän verkon laajakaistalle varsinkin harvaan asutuilla alueilla. Todennäköisesti 2x20 megahertsiä olisi teknisesti tehokkain taajuuskais-tan koko operaattorin kannalta. Kun operaattorin käytettävissä on 2x20 megahertsin levyinen taajuuskaista, on käytännön mittauksissa päästy 35 megabittiä sekunnissa keskimääräisiin tiedonsiirtonopeuksiin. Operaattori voisi liikenne- ja viestintäministeriön saamien tietojen mukaan 2x15 megahertsiä leveällä kaistalla tarjota jopa noin 26 megabittiä sekunnissa nopeita yhteyksiä. Lisäksi nopeudet tulevat tekniikan kehittyessä kasvamaan merkittävästi jo lähivuosien aikana.

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto-kierrokselle toimittamassa luonnoksessa taajuuspoliittiseksi periaatepäätökseksi ehdotettiin, että huutokaupassa operaattori saisi huutaa enintään 2x20 megahertsiä taajuuksia, jolloin yhdellä operaattorilla olisi ollut mahdollisuus saada itselleen muita huomattavasti leveämpi taajuuskaista. Jatkovalmistelun aikana päädyttiin ehdottamaan lopulliseksi malliksi vaihtoehtoa, joka ei voisi johtaa yhden operaattorin huomattavasti muita operaattoreita merkittävämpään asemaan 800 megahertsin verkon erittäin nopeiden langattomien yhteyksien tarjonnassa. Malli, jossa kahdella operaattorilla olisi mahdollisuus saada itselleen riittävän leveä taajuuskaista, joka mahdollistaisi kiinteitä liittymiä korvaavien nopeiden yhteyksien tarjoamisen langattomasti, edistäisi kilpailua markkinoilla myös niissä tilanteissa, joissa toinen toimiluvan haltija on myös kiinteän verkon vakiintunut

toimija. Markkinoilla ei näin ollen olisi ainoastaan yhtä merkittävässä asemassa olevaa toimijaa.

Jos taajuuskaistaa on operaattorin käytettävissä 2x15 megahertsiä, voidaan LTE-verkolla tarjota kilpailukykyinen vaihtoehto kiinteän verkon laajakaistalle varsinkin harvaan asutuilla alueilla. EU:n Digitaalisen Agendan mukainen tavoite on vähintään 30 megabittiä sekunnissa nopean laajakaistan tarjoaminen kaikille kansalaisille vuoden 2020 loppuun mennessä. Kiinteitä laajakais-taliittymiä korvaava tarjonta lisäisi hintakilpailua kiinteän laajakaistan markkinoilla erityisesti haja-asutusalueilla.

Esitetty malli edistäisi taajuuksien tehokasta käyttöä ja markkinaehtoisuutta, kun operaattoreiden välillä vallitsisi huutokaupassa aito kilpailutilanne. Verkon rakentamisen nopeuteen voitaisiin pyrkiä vaikuttamaan toimilupaan liitettävillä peittovaatimuksilla. Lisäksi esitetty malli voisi vauhdittaa uusien palvelujen tarjontaa, kun operaattoreilla olisi huutokaupassa mahdollisuus erottautua muista verkko-operaattoreista.

Esitetty malli voisi mahdollistaa myös sen, että verkon rakentaminen olisi mielekäästä myös täysin uudelle operaattorille, jolla ei ennestään ole LTE- tai UMTS-verkkoa, kun käytössä olisi riittävän suuri taajuuskaista. Tämän vaihtoehdon toteutumisen todennäköisyyteen vaikuttaa kuitenkin myös suomalaisten viestintämarkkinoiden rakenne ja vakiintuneiden operaattoreiden jo tekemät investoinnit UMTS-verkkoon.

Taajuuspoliittisen periaatepäätöksen valmistelun yhteydessä punnittiin myös muun muassa vaihtoehtoa, jossa yksi yritys voisi hankkia huutokaupasta taajuuksia enintään 2x10 megahertsiä megahertsiä.

Mikäli taajuuksien enimmäismäärä huutokaupassa olisi 2x10 megahertsiä, taajuusalue jakaantuisi todennäköisesti kolmen vakiintuneen toimijan kesken, eikä markkinatilanne olennaisesti muuttuisi nykyisestä. Koska LTE:n yhteysnopeudet kasvavat lineaarisesti, ei tällaisilla taajuuskaistoilla voisi kuitenkaan saavuttaa langattomasti yhtä suuria nopeuksia kuin taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessä päätetyllä mallilla. Lisäksi huutokaupan tulovaikutus jäisi todennäköisesti muita vaihtoehtoja pienemmäksi, kun huutokaupas-

sa kilpailisi lähinnä kolme vakiintunutta toimijaa, joilla olisi mahdollisuus saada yhtä suuri määrä taajuuksia.

Mikäli taajuuksien enimmäismäärä huutokaupassa olisi 2x20 megahertsiä, taajuusalue jakaantuisi todennäköisesti kahden vakiintuneen toimijan kesken, joista toinen saisi itselleen kaksi 5 megahertsin taajuuskaistaparia ja toinen neljä 5 megahertsin taajuuskaistaparia. Mallin tulovaikutukset olisivat todennäköisesti olleet muita vaihtoehtoja suuremmat. Markkinoilla olisi kuitenkin ollut yksi muita operaattoreita merkittävämmässä asemassa oleva toimija ja erityisesti alueilla joissa kyseinen toimija on myös kiinteän laajakaistaverkon vakiintunut toimija, olisivat kilpailuvaikutukset olleet valittua mallia vähäisemmät. Vaikka 2x20 megahertsiä on todennäköisesti optimaalisin kaistanleveys operaattorin kannalta, voidaan myös periaatepäätöksessä valitulla mallilla edellä todetun mukaisesti tarjota erittäin nopeita langattomia yhteyksiä.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Valtiontaloudelliset vaikutukset

Huutokaupasta saatavia tuloja ei voi etukäteen tarkasti arvioida. Suhteuttamalla muissa maissa (Ruotsi, Saksa, Ranska) saman taajuusalueen huutokaupasta saadut tulot Suomen asukaslukuun voidaan erittäin karkeaksi arvioksi taajuusalueen taloudellisesta arvosta laskea noin 130—230 miljoonaa euroa. Asettamalla huutokaupan lähtöhinta riittävän korkealle voidaan varmistaa, että huutokaupamallissa, jossa operaattoreiden kesken ei välttämättä vallitse voimakasta kilpailua taajuuksista, saadaan kuitenkin taajuuksien taloudellista arvoa heijastava hinta.

Valtioneuvosto päätti tekemässään taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessä, että yhden 2x5 megahertsin taajuuskaistaparin lähtöhinta 800 megahertsin taajuusalueen huutokaupassa on 16,67 miljoonaa euroa, jolloin kolme 5 megahertsin taajuuskaistaparia sisältävän toimiluvan hinnaksi tulisi vähintään 50 miljoonaa euroa ja koko taajuusalueen hinnaksi vähintään noin 100 miljoonaa euroa.

Suhteutettuna toimilupakauden pituuteen summa olisi vain noin 1 promille teleyritysten vuosittaisesta liikevaihdosta. Valtioneuvoston periaatepäätöksen ja ehdotuksen mukaan summa maksettaisiin valtiolle viiden vuoden aikana. Huutokauppatulot tuloutettaisiin valtion talousarvioon.

Valtion budjetista on varauduttu tukemaan laajakaistan rakentamista jo 66 miljoonalla eurolla, koska teleyritykset ovat rakentaneet laajakaistaa passiivisesti muille, kuin kaupallisesti kannattaville alueille.

Huutokaupan järjestämisestä aiheutuu Viestintävirastolle kertaluonteisia hallinnollisia kustannuksia. Tällaisia kustannuksia ovat sähköisen huutokauppajärjestelmän hankinnasta aiheutuvat kustannukset ja suoraan huutokauppaan ja sen valmisteluun liittyvät henkilöstökustannukset.

Huutokaupan järjestämisestä Viestintävirastolle aiheutuvia kustannuksia on arvioitu kertyvän noin 250 000—300 000 euroa. Summaan sisältyy sähköisen huutokauppajärjestelmän ja siihen liittyvien asiantuntijapalveluiden hankintakustannuksia noin 150 000 euroa ja suoraan huutokauppaan liittyviä henkilökustannuksia yhteensä 1,5 henkilötyövuotta vastaavasti. Huutokauppa ei aiheuta tarvetta henkilöstön lisäämiseen vaan se toteutetaan olemassa olevia henkilöstövoimavaroja kohdentamalla. Henkilökustannuksiin sisältyvät suorien palkkakustannusten ja työntajamaksujen lisäksi osuus Viestintäviraston tukitoiminnoista ja yhteiskustannuksista.

Huutokauppalain 6 §:n mukaan huutokauppaan ilmoittautunut yritys tai yhteisö on velvollinen suorittamaan osallistumismaksun. Osallistumismaksulla on tarkoitus kerätä huutokaupan kustannukset kattava summa. Esityksessä ehdotetaan, että osallistumismaksu olisi 65 000 euron suuruinen. Koska maksu on kiinteämääräinen, yritykset pystyvät ennakoimaan huutokaupasta niille aiheutuvat kustannukset. Voimassaolevan huutokauppalain mukainen osallistumismaksu on 50 000 euroa.

Viestintävirasto on valtion talousarviossa nettobudjetoitu virasto, joka kattaa pääsääntöisesti toimintansa menot asiakkailta perittävillä maksutuloilla. Veroluonteisten suoritteiden tulokertymät budjetoidaan valtion ta-

lousarviossa muihin veronluonteisiin tuloihin. Näitä vastaavat menot otetaan huomioon viraston toimintamenomäärärahan mitoituksessa.

Vaikutukset teleyritysten asemaan

Huutokauppojen käyttöönotto vaikuttaisi viestintämarkkinoihin. Suomessa radiotaajuuksien käyttöoikeuksia on aikaisemmin yhden kerran vuonna 2009 jaettu huutokaupalla.

Taajuushuutokauppa lisäisi jonkin verran huutokauppaan osallistuvien teleyritysten maksuja. Niiden vaikutuksen teleyritysten talouteen ja laajakaistapalvelun hintaan arvioidaan kuitenkin olevan vähäinen. Toisaalta huutokauppa joustavoittaisi taajuuksien käyttöä kyseisellä taajuusalueella, mikä hyödyttäisi teleyrityksiä.

Ensimmäisessä suomalaisessa taajuushuutokaupassa vuonna 2009 ei oltu asetettu tuototavoitteita ja hinnat jäivät maltillisiksi. Taajuudet 800 megahertsin alueella ovat kuitenkin taloudellisesti kokeiluhuutokaupassa myytyä taajuusaluetta merkittävästi arvokkaampia. Taajuusalueen arvon arvioidaan olevan jopa kymmenien miljardien eurojen luokkaa koko EU:n tasolla. Nykyisille teleyrityksille 800 megahertsin laajakaistaverkkojen rakentaminen on taloudellisesti edullista, koska ne voivat käyttää hyväkseen suurta osaa jo olemassa olevien verkkojen infrastruktuurista.

Huutokauppojen vaikutusta teleyritysten investointeihin voidaan arvioida kansainvälisten esimerkkien avulla. Toimiluvista maksettujen huutokauppahintojen merkityksestä verkkoinvestointeihin keskusteltiin voimakkaasti 3G-huutokauppojen ollessa ajankohtaisia 2000-luvun vaihteessa.

Suuret huutokauppamaksut voivat vähentää viestintämarkkinoiden investointeja, koska huutokaupan jälkeen teleyrityksen rahoituskellinen asema on heikentynyt, eikä yrityksellä välttämättä ole valmiuksia nopeisiin investointeihin, jotka heikentävät yrityksen rahoitusilannetta entisestään. Toisaalta voidaan argumentoida, että investointihalukkuutta määrittävät puhtaasti investoinnin kustannusten ja odotettavissa olevien tuottojen vertailu, joten aiemmin tehdyillä investoin-

neilla ei ole merkitystä. Jos tarkastellaan toteutuneita 3G-investointeja Euroopassa, ei lupien myöntämistavalla näyttäisi olleen merkittäviä vaikutuksia verkkoinvestointeihin.

Toimilupien jälkimarkkinoiden katsotaan tehostavan taajuuksien käyttöä, koska ne luovat taajuuksille vaihtoehtokustannuksen ja edistävät taajuuksien tehokkaampaa kohdentumista.

Vaikutukset kuluttajien asemaan

Huutokauppojen vaikutusta kuluttajahintoihin voidaan arvioida kansainvälisten esimerkkien avulla. Vertaillaessa loppukäyttäjähintoja OECD-maissa, ostovoiman mukaan yhtenäistetty keskimääräinen matkaviestintä hintakori oli huutokauppa soveltaneissa maissa arvoltaan hieman korkeampi kuin kauneuskilpailua soveltavissa maissa. Elokuussa 2006 huutokauppa soveltaneiden maiden keskimääräinen hintakori oli 409 Yhdysvaltain dollaria, kauneuskilpailua soveltaneiden maiden keskimääräinen hintakori oli 372 Yhdysvaltain dollaria.

Kalleimmat 3G-toimilupamaksut maksettiin 2000-luvun vaihteessa Saksassa ja Isossa-Britanniassa, jotka ovat kuitenkin hintatasoltaan OECD-maiden keskitasoa.

Huutokaupan soveltamista enemmän loppukäyttäjähintoihin vaikuttaa markkinoiden aito kilpailutilanne, joka voidaan saavuttaa onnistuneella sääntelyllä toimilupien myöntämistavasta riippumatta. Esimerkiksi pohjoisen Euroopan maissa loppukäyttäjähinnat ovat olleet edullisia taajuuksien myöntämistavasta riippumatta.

Huutokauppanenettely on ollut käytössä esimerkiksi sellaisissa Suomea edullisemman hintatason maissa, kuten Itävalta, Tanska ja Kypros. Toisaalta matkaviestinpalvelujen hintataso on EU-maiden keskiarvoa korkeampi Portugalissa, joka on ollut Suomen ohella ainoa Länsi-Euroopan maa, jossa on perinteisesti käytetty vertailevaa myöntämismenettelyä ilman hallinnollisia kustannuksia korkeampaa taajuusmaksua.

Pääosa suomalaisista toimiluvista on myönnetty perinteisellä tavalla kauneuskil-

pailulla. Huutokauppanenettely kohdistuu varsin pieneen osaan taajuuksista.

Esityksellä ei siten arvioida olevan merkittävää vaikutusta viestintäpalveluiden hinnoitteluun Suomessa.

Muut taloudelliset vaikutukset

Huutokaupattavaksi ehdotetulla taajuusalueella on tällä hetkellä radiomikrofonikäyttöä eli taajuutta käyttävät tahot, jotka hyödyntävät langattomia mikrofoneja muun muassa studioissa, teattereissa ja konserteissa. Valtioneuvoston taajuuspoliittisen periaatepäätöksen mukaan alueen muu kuin matkaviestinkäyttö lakkaa vuoden 2013 loppuun mennessä.

Taajuusalue osoitettiin jo vuonna 2008 laajakaistaisen matkaviestinverkon käyttöön.

Syksyllä 2010 radiomikrofonien käyttöön osoitettiin uusia taajuusalueita. Muutoksella varmistettiin mikrofoniin käyttöön riittävä ja tarkoituksenmukainen taajuuskapasiteetti siten, että radiomikrofonien käyttö sallittiin myös muun muassa televisioimintaan käytettävillä taajuusalueilla 174—230 megahertsiä ja 470—694 megahertsiä.

Radiomikrofonien käyttäjille voi uusille taajuusalueille siirtymisestä aiheutua uusien laitteistojen hankkimisesta tai vanhojen mutta uusille taajuusalueille päivitettävissä olevien laitteiden virittämisen lisäksi lisäkustannuksia siltä osin kun muutoksia ei voida toteuttaa laitteiston normaalin uusimisen yhteydessä ottaen myös huomioon laitteiston tavanomaisen kulumisen ja teknisen vanhentumisen aikataulu.

Valtioneuvoston taajuuspoliittisen periaatepäätöksen ja hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä on ollut esillä mahdollinen korvaus radiomikrofonien käyttäjille edellä mainittujen kustannuksen korvaamiseksi. Yhtenäistä näkemystä korvauksen perusteltavuudesta ja lisäkustannusten mittaluokasta ei kuitenkaan ole kyetty muodostamaan eikä korvauksen suorittamista ole sisällytetty valtioneuvoston maaliskuussa 2012 tekemään taajuuspoliittiseen periaatepäätökseen eikä sitä ole pidetty perusteltuna myöhemmässäkään vaiheessa.

Suurin osa merkittävistä radiomikrofonien käyttäjäryhmistä on opetus- ja kulttuurimi-

nisteriön hallinnonalalla toimivia opetus- ja kulttuurilaitoksia, joille ministeriön toimesta osoitetaan erilaisia tukitoimia.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Huutokaupan valmistelu ja järjestäminen ehdotuksessa esitetyllä tavalla tulisi aiheuttamaan Viestintävirastolle henkilöstökuluja ainakin 1,5 henkilötyövuoden verran. Lisäksi huutokaupan järjestäminen edellyttää sähköisen huutokauppaohjelmiston hankkimista. Ohjelmisto ja siihen liittyvät palvelut hankittaisiin julkisen tarjouskilpailun perusteella.

EY:n verkkovierailuasetuksen valvonta on ollut Viestintäviraston tehtävänä jo aikaisemminkin. Uusi EU:n verkkovierailuasetus sisältää hintakattojen ohella myös verkkovierailumarkkinoiden rakenteellisia uudistuksia, mikä lisää Viestintäviraston valvontatehtäviä tulevaisuudessa. Nämä tehtävät on kuitenkin tarkoitus hoitaa viraston jo olemassa olevilla resursseilla osana viraston yleistä valvontatehtävää.

4.3 Tietoyhteiskuntavaikutukset

Huutokaupan tavoitteena olisi mobiililaajakaistan saatavuuden laajentaminen erityisesti taajama-alueiden ulkopuolella sekä valtakunnallisen laajakaistaisen matkaviestinverkon mahdollisimman nopea käyttöönotto.

Huutokaupattavaksi ehdotettu 800 megahertsin taajuusalue soveltuu erityisen hyvin langattoman laajakaistan tarjontaan haja-asutusalueilla, koska yhdellä tukiasemalla pystytään peittämään vähintään viisi kertaa suurempi alue kuin korkeampien taajuusalueiden tukiasemilla. Lisäksi tukiaseman peittoalue on suurempi. Alue soveltuu hyvin myös kaupunkiympäristöön, koska signaali kulkee paremmin rakenteiden läpi kuin korkeammilla taajuuksilla.

Kun operaattorilla on mahdollisuus saada käyttöönsä riittävän leveä taajuuskaista, LTE-tekniikka (4G) mahdollistaa nopeamman mobiililaajakaistayhteyksien tarjoamisen loppuasiakkaille kuin nykyisin yleisesti käytössä oleva UMTS-tekniikka (3G). LTE-tekniikalla voidaan saavuttaa kiinteän verkon

laajakaistaliittymien nopeuksia ja palvelunlaatuksia.

Riittävän leveillä taajuuskaistoilla voidaan saavuttaa langattomasti jopa 26 megabitia sekunnissa nopeita yhteyksiä. Taajuusjaolla ei siten ole ainoastaan vaikutusta kilpailuun mobiililaajakaistapalvelujen osalta, vaan myös kilpailuun kiinteän verkon laajakaistamarkkinoilla.

Asettamalla toimilupiin valtioneuvoston taajuuspoliittisen periaatepäätöksen linjauksen mukaiset peittoaluevelvoitteet, voidaan vuoteen 2019 mennessä saada lähes kaikkien suomalaisten saataville nopeat langattomat yhteydet, jotka mahdollistavat muun muassa tiedon nopeamman siirtämisen sekä liikkuvan kuvan. Nopeat langattomat verkot voivat mahdollistaa myös aivan uudenlaisten sähköisten palveluiden kehittämisen. Nopeat langattomat yhteydet edistävät näin ollen merkittävästi tietoyhteiskunnan kehittymistä ja tarjoavat merkittäviä etuja sekä kuluttajille että kansantaloudelle kokonaisuudessaan.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja – aineisto

Venäjän kanssa elokuussa 2011 tehty koordinointisopimus aikaisti matkaviestinverkoille osoitetun 800 megahertsin taajuusalueen käyttöönottoa. Koska taajuusalueen käyttöönotto sisältää merkittäviä poliittisia ratkaisuja, asunto- ja viestintäministeri Krista Kiuru määräsi aloitettavaksi taajuuspoliittisen periaatepäätöksen valmistelun.

Taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessä määrättiin ratkaistavaksi muun muassa se, millä menetelmällä toimiluvat kyseessä olevalle taajuusalueelle ehdotetaan myönnettäväksi.

Periaatepäätöstä laadittaessa sidosryhmiä kuultiin sekä kirjallisesti että kuulemistilaisuudessa. Periaatepäätöksen laadinnassa hyödynnettiin ministeriön tilaamia selvityksiä sekä vuoden 2009 huutokauppakokeilusta saatuja kokemuksia.

Valtioneuvosto antoi taajuuspoliittisen periaatepäätöksen 29 päivänä maaliskuuta 2012. Periaatepäätöksessä linjattiin, että tarvittavat lainsäädäntömuutokset toteutetaan

siten, että huutokauppa voidaan järjestää viimeistään vuoden 2013 loppuun mennessä.

Hallituksen esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä virkatyönä.

5.2 Lausunnot ja jatkovalmistelu

Ehdotuksesta pyydettiin lausunto kaikilta teletointailmoituksen tehneiltä teleyrityksiltä ja muilta alan toimijoilta, keskeisiltä viranomaisilta sekä etujärjestöiltä. Esityksestä pyydettiin lausunnot 234 taholta. Lausunnon toimitti pyynnön saaneista 27 viranomaista, järjestöä ja yhteisöä. Lausunnoista on laadittu erillinen lausuntokokoelma.

Suurin osa lausunnonantajista suhtautui myönteisesti ehdotettuun sääntelyyn. Muutamat teleyritykset suhtautuivat ehdotettuun sääntelyyn kriittisesti. Muutama teleyritys katsoi, että ehdotettu huutokauppamalli ei edistä kilpailua markkinoilla eikä ole syrjimätön.

Esitystä kannattivat erityisesti virastot ja järjestöt, kuten Kilpailuvirasto, Viestintävirasto ja ammattijärjestöt.

Osassa lausunnoista suhtauduttiin kielteisesti huutokaupan tulotavoitteeseen. Osa teleyrityksistä katsoi, että ehdotettua taajuuksien lähtöhintaa tulisi kohtuullistaa. Muutamat lausunnonantajat katsoivat, että toimilupamaksu tulisi esityksestä poiketen jakaa koko toimilupakaudelle.

Osa teleyrityksistä lausui, että valtioneuvoston taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessä linjattuja peittoaluevaatimuksia tulisi keventää. Osa teleyrityksistä lausui myös, että peittoalueen laskemisessa tulisi huomioida myös muita, kuin taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessä mainittuja 4G-verkkoja.

Osa teleyrityksistä katsoi, että teleyrityksen tulisi esityksestä poiketen saada huutokaupasta korkeintaan 2x10 megahertsiä taajuuksia.

Lausunnonantajista televisiotoimijat lausivat, että laissa tulee varmistaa, että toimiluvan haltija vastaa mahdollisista televisiotoiminnalle sen toiminnasta aiheutuvista häiriöistä. Asia on linjattu myös valtioneuvoston taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessä. Esitystä on tältä osin jatkovalmistelussa täydennetty.

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunnon mukaan langattomien mikrofonien käyttäjille toiselle taajuusalueelle siirtymisestä aiheutuvia kustannuksia tulisi käsitellä esitysluon-

noksen taloudellisia vaikutuksia koskevassa osiossa. Esitystä on tältä osin jatkovalmistelussa täydennetty.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki eräiden radiotaajuuksien huuto-kaupoista

1 §. *Lain soveltamisala.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että lakia voitaisiin soveltaa myös taajuusalueen 791—821 ja 832—862 megahertsiä huutokauppaan. Momenttiin lisättäisiin maininta kyseisestä taajuusalueesta. Valtioneuvosto teki maaliskuussa 2012 taajuuspoliittisen periaatepäätöksen, jonka mukaan toimiluvat 800 megahertsin taajuusalueelle myönnetään huutokaupalla ja huutokauppanenettelyyn tullaan soveltuvien osin soveltamaan vuoden 2012 aikana muutettavaa voimassa olevaa huutokauppalakia. Momentista poistettaisiin tarpeettomana maininta siitä, että laissa on säännöksiä myös tällä taajuusalueella käytettävästä radioluvasta.

3 §. *Taajuusalueen tekninen jaottelu.* Pykälään lisättäisiin uusi momentti, jossa olisivat 800 megahertsin taajuusalueen teknistä jaottelea koskevat tiedot.

Taajuusalueelta huutokaupattaisiin valtioneuvoston taajuuspoliittisen periaatepäätöksen mukaisesti yhteensä kuusi kappaletta 5 megahertsin taajuuskaistapareja. Taajuusalueen teknistä jaottelea on käsitelty tarkemmin edellä kohdassa 3.

4 §. *Toimiluvan myöntäminen.*

Pykälän kolmannessa momentissa säädetään taajuuksien enimmäismäärästä huutokaupassa. Pykälään lisättäisiin 800 megahertsin taajuushuutokauppaa koskevat tiedot. Taajuusalueella on myynnissä yhteensä 2x30 megahertsiä taajuuksia. Valtioneuvoston taajuuspoliittisen periaatepäätöksen mukaisesti toimiluvat huutokaupattaisiin 2x5 megahertsin taajuuskaistapareissa siten, että yritys voisi saada itselleen korkeintaan kolme kappaletta 5 megahertsin taajuuskaistapareja. Näin ollen yritys tai yhteisö saisi toimiluvan jokaiseen taajuuskaistapariin, josta se on huutokaupan päättyessä tehnyt korkeimman hyväksytyyn tarjouksen, edellyttäen että taa-

juuksien kokonaismäärä ei ylitä 30 megahertsiä. Valittua toteuttamisvaihtoehtoa on käsitelty tarkemmin edellä kohdassa 3.

5 §. *Huutokauppaan ilmoittautuminen.* Pykälässä säädetään huutokauppaan ilmoittautumisesta. Tarkempien määräaikojen ja ilmoittautumisen tavasta säättämisen sijasta pykälään lisättäisiin Viestintävirastolle määräyksenantovaltuus. Ehdotuksen mukaan Viestintävirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä huutokauppaan ilmoittautumisen menettelystä ja määräajoista. Sääntelyn asiallinen merkitys ei edellytä, että asiasta säädetäisiin lailla tai asetuksella. Viestintävirasto voisi päättää ilmoittautumisen tavasta ja sen määräajasta tapauskohtaisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.

Ilmoittautumisen tapaa koskevat määräykset voisivat koskea sitä, millä menettelyllä huutokauppaan ilmoitaututtaisiin (esimerkiksi lomake) ja minkälaisia tietoja ilmoittautumisen yhteydessä tulisi antaa (kuten yrityksen nimi, osoite, yhteysthenkilö ja selvitys konsernirakenteesta).

Viestintävirasto on voimassaolevan pykälän mukaan voinut antaa tarkempia määräyksiä vain ilmoittautumislomakkeesta ja ilmoittautumisen määräajasta. Ilmoittautumisen määräaika on Viestintäviraston määräyksessä ollut 30 päivää ja se tulisi todennäköisesti pysymään saman pituisena.

6 §. *Osallistumismaksu.* Pykälässä säädetään Viestintävirastolle maksettavasta huutokaupan osallistumismaksusta. Pykälää muutettaisiin siten, että maksu vastaisi Viestintävirastolle huutokaupan järjestämisestä aiheutuvia kuluja järjestämisen ajankohtana. Voimassa olevan lain mukaan osallistumismaksu on 50 000 euroa. Ehdotetun 1 momentin mukaan osallistumismaksu olisi 65 000 euroa.

Pykälän kolmanteen momenttiin lisättäisiin kohta, jossa säädettäisiin maksun korkolain mukaisesta viivästyskorosta. Vastaava säännös on myös toimilupamaksusta säätävässä 14 pykälässä.

9 §. *Huutokauppanenettely.* Pykälän 2 momentissa säädetään vuonna 2009 huuto-

kaupatun 2,6 gigahertsin taajuusalueen lähtöhinnasta. Pykälään lisättäisiin 800 megahertsin taajuusalueella huutokaupattavien taajuuksien lähtöhinta. Ehdotetun 2 momentin mukaan 800 megahertsin taajuusalueella taajuuksien lähtöhinta olisi 16,67 miljoonaa euroa yhtä 5 megahertsin taajuuskaistaparia kohden. Huutokaupattaville taajuuksille asetettavalla lähtöhinnalla varmistettaisiin, ettei taajuuksia voi saada käyttöönsä merkittävästi niiden taloudellista arvoa alhaisemmalla hinnalla. Lähtöhinta myös lyhentäisi huutokauppaan kuluva aikaa ja siten pienentäisi huutokaupan järjestämisestä ja siihen osallistumisesta aiheutuvia kustannuksia.

Lähtöhinta on asetettu valtioneuvoston taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessä. Suhteuttamalla muissa maissa taajuusalueen huutokaupasta saadut tulot Suomen asukasluokun, voidaan erittäin karkeaksi arvioksi taajuusalueen taloudellisesta arvosta laskea noin 130–230 miljoonaa euroa. Kun yhden taajuuskaistaparin lähtöhinta olisi 16,67 miljoonaa euroa tulisi koko taajuusalueen hinnaksi vähintään 100 miljoonaa euroa. Asiaa on käsitelty tarkemmin edellä kohdassa 4.1.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että kuten vuoden 2009 huutokaupassa, myös 800 megahertsin taajuusalueen huutokaupassa kaikki taajuuskaistaparit huutokaupattaisiin yhtä aikaa.

13 §. Toimiluvan ehdot. Pykälässä säädetään toimiluvan ehdoista. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan toimiluvan haltija on velvollinen poistamaan muulle määräysten mukaiselle radioviestinnälle toiminnastaan aiheutuvat häiriöt sekä korvaamaan näiden häiriöiden poistamisesta aiheutuvat kustannukset.

Muulla määräysten mukaisella radioviestinnällä tarkoitetaan lähinnä televisiolähettyksiä, jotka sijaitsevat 800 megahertsin langattomien laajakaistaverkkojen taajuusalueen alapuolella. Taajuuksien teknisessä suunnittelutyössä on televisioverkkojen häiriöttömyydestä pyritty huolehtimaan muun muassa määrittämällä suojakaista televisio- ja langattomien laajakaistaverkkojen väliin. Tietyissä television vastaanotto-olosuhteissa voi televisiovastaanotto kuitenkin häiriintyä. Häiriö vaikuttaa esimerkiksi televisiokuvan tai -äänien laatuun. Myös kansainväliset ko-

kemukset osoittavat, että jonkin asteisia televisiohäiriöitä voi syntyä.

LTE-testiverkoilla on pyritty selvittämään kuinka todellinen televisiovastaanoton häiriöriski käytännössä on Suomessa ja miten häiriöt voitaisiin poistaa. Häiriön poistaminen on mahdollista esimerkiksi suodattamalla LTE-signaalia pois televisiovastaanottojärjestelmästä tai tekemällä muutoksia LTE-verkkoon.

Taajuuspoliittisen periaatepäätöksen perustelumuistion mukaisesti nyt esitetään, että kuluttajan tulee voida vastaanottaa televisiolähettyksiä häiriöttömästi myös sen jälkeen, kun viereinen taajuusalue on otettu langattomien laajakaistajärjestelmien käyttöön.

Koska säännöksen tavoitteena on, että kuluttajien ja muiden televisiolähettyksiä vastaanottavien ei tarvitsisi itse vastata niistä mahdollisista häiriöiden poistamisesta syntyvistä kustannuksista, joita syntyy taajuusalueen ottamisesta langattomien laajakaistajärjestelmien käyttöön, tulisi asiasta erikseen säätää toimilupaehtoista säätävässä pykälässä.

Toimiluvan haltijan vastuulla olevat kustannukset voisivat olla esimerkiksi edellä mainitusta signaalin suodattamisesta tai televisiovastaanottojärjestelmän muuttamisesta aiheutuvia työ- ja materiaalikustannuksia.

14 §. Toimilupamaksu. Pykälässä säädetään toimilupamaksusta joka on huutokaupan voittavan yrityksen tekemä korkein hyväksytty tarjous. Pykälän 1 momentin mukaan teleyritys, jolle on 4 §:n nojalla myönnetty toimilupa, on velvollinen suorittamaan toimilupamaksun. Toimilupamaksu on 4 §:ssä säädetty hyväksytty korkein tarjous. Pykälän 2 momentin mukaan toimilupamaksu maksetaan toimilupakauden aikana vuosittain tasaerissä. Momenttiin lisättäisiin selventävä maininta siitä, että säännös koskee taajuusalueen 2500–2690 megahertsia huutokaupaa. Pykälään lisättäisiin 800 megahertsin taajuusalueen toimilupamaksun maksamista koskeva uusi kolmas momentti. Ehdotuksen mukaan taajuusalueen toimilupamaksu maksetaan viidessä vuosittaisessa tasaerässä toimiluvan myöntämisestä lähtien. Maksuaika on linjattu valtioneuvoston tekemässä taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessä.

Pykälän viimeistä momenttia maksun suorasta ulosottokelpoisuudesta muutettaisiin ainoastaan kielellisesti.

15 §. Taajuusvaraus ja radiolupa. Pykälässä säädetään Viestintäviraston myöntämästä taajuusvarauksesta ja radioluvasta. Pykälän mukaan virasto myöntää luvan sen jälkeen kun toimiluvan haltija on suorittanut lain 14 §:n 3 momentissa säädetyn toimilupamaksun ensimmäiset viisi vuosierää. Koska 800 megahertsin taajuusalueen huutokauppamaksu on valtioneuvoston taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessä päätetty maksettavaksi viiden vuoden kuluessa, lisättäisiin lain 2 momenttiin maininta, jonka mukaan radiolupa voidaan myöntää myös sen jälkeen kun toimiluvan haltija on maksanut 14 §:n 2 momentissa säädetyn viiden vuosittaisen maksun ensimmäisen erän. 800 megahertsin taajuusalueen osalta radiolupa tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014, kun taajuusalueen muu käyttö on lakannut.

1.2 Viestintämarkkinalaki

Esityksessä ehdotetaan, että viestintämarkkinalakiin lisätään väliaikaisesti uusi 127 a § 30 päivänä kesäkuuta 2012 kumoutuneen 127 a §:n tilalle. Ehdotettu uusi 127 a § vastaa aikaisemmin voimassa ollutta Euroopan yhteisön verkkovierailuasetuksen (EY) N:o 717/2007 valvontaa koskenutta 127 a §:ää.

Ehdotetun 127 a §:n mukaan lain 119—121, 121 a, 123—126, 126 a ja 127 §:n säännökset viestintämarkkinalain säännösten valvonnasta ja rikkomisen seuraamuksista sekä riitojen ratkaisusta koskevat myös Euroopan unionin verkkovierailuasetusta (EU) N:o 531/2012. Säännöksen sisältöä on tarkemmin selostettu hallituksen esityksessä 169/2007 vp.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi yksi uusi määräyksenantovaltuus Viestintävirastolle. Valtuus liittyy huutokaupan ilmoittautumisen määräaikaan sekä ilmoittautumismuotoon.

Säätelyn asiallinen merkitys ei edellytä, että asiasta säädettäisiin lailla tai asetuksella ja valtuutussäännös on riittävän tarkkarajainen sekä soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Kyse on asiallisesti vähäisestä yksityiskohdasta, jonka säätelyyn ei liity merkittävä harkintavallan käyttöä.

Valtuutussäännös on sopusoinnussa perustuslain 80 §:n 2 momentin kanssa.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan syksyllä 2012. Huutokauppaprosessi olisi tarkoitus käynnistää vielä vuoden 2012 aikana siten, että toimiluvat julistetaan haettavaksi lain voimaan tultua ja varsinainen huutokauppa olisi tarkoitus järjestää alkuvuodesta 2013.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

4.1 Johdanto

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista.

Osa huutokauppalain säännöksistä on sellaisia, että niitä pitää tarkastella myös perustuslain perusoikeuksien näkökulmasta. Säännöksiä on tarkasteltu perustuslain näkökulmasta voimassa olevaa huutokauppalakia säädettäessä ja laki käsiteltiin tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Esityksessä ehdotetaan yhden uuden määräyksenantovaltuuden lisäämistä Viestintävirastolle. Tältä osin ehdotusta pitää tarkastella lainsäädäntövallan siirtämistä koskevan perustuslain 80 §:n kannalta. Muilta osin lakia muutetaan siten, että se soveltuu myös 800 megahertsin taajuusalueen huutokauppaan. Säännöksiä ei muutettaisi siten, että se edellyttäisi niiden tarkastelua uudelleen perustuslain näkökulmasta.

4.2 Norminantovaltuudet

Eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annettu laki sisältää uuden säännöksen Viestintäviraston määräyksenantovallasta. Ehdotuksen 5 §:n mukaan Viestintävirasto voi an-

taa tarkempia määräyksiä huutokauppaan ilmoittautumisen tavasta ja määräajoista.

Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan muu viranomaisen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määräyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä, eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisen valtuuden tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Lisäksi perustuslaista johtuu, että valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa. Perustuslakivaliokunta on käsitellyt asiaa muun muassa lausunnossaan PeVL 34/2000 vp (telemarkkinalaki).

Ehdotuksessa valtuutussäännös on sijoitettu säänneltävää asiaa koskevaan pykälään. Norminantovalta on säädetty mahdollisimman tarkkarajaisesti ja täsmällisesti. Määräysten antamiseen liittyy vain vähäisissä määrin tarkoituksenmukaisuusharkintaa. Säännökset ovat välttämättömiä sääntelyn kohteen

teknisen luonteen ja sääntelyn edellyttämän erityisen asiantuntemuksen vuoksi.

Perustuslain 80 §:n mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista. Ehdotettu valtuutussäännös on rajoitettu koskemaan ainoastaan teknisluontoista yksityiskohtaa yritysten oikeusaseman perusteiden määräytyessä lain säännösten perusteella. Näin ollen ehdotuksen norminantovaltuus ei ole ristiriidassa perustuslain 80 §:n kanssa.

4.3 Säättämijärjestyksen arviointi

Ehdotusta valmisteltaessa on edellä esitetyn perusteiden katsottu, että lait voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämijärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annetun lain (462/2009) 1 §:n 1 momentti, 4 §:n 3 momentti, 5 §, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 9 §:n 2 ja 3 momentti, 14 § ja 15 §:n 2 momentti, sekä

lisätään 3 §:ään uusi 2 momentti ja 13 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään toimiluvan myöntämisestä huutokaupalla viestintämarkkinalain (393/2003) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun teletoimintaan taajuusalueella 2500—2690 megahertsiä sekä taajuusalueella 791—821 ja 832—862 megahertsiä.

3 §

Taajuusalueen tekninen jaottelu

Taajuusalueelta 791—821 ja 832—862 megahertsiä huutokaupataan yhteensä kuusi 5 megahertsin taajuuskaistaparia.

4 §

Toimiluvan myöntäminen

Taajuuksia voidaan taajuusalueella 2500—2690 megahertsiä myöntää enintään 50 megahertsiä yritystä tai yhteisöä kohden ja taajuusalueella 791—821 ja 832—862 megahertsiä enintään kolme 5 megahertsin taajuuskaistaparia yritystä tai yhteisöä kohden.

5 §

Huutokauppaan ilmoittautuminen

Yrityksen tai yhteisön, joka haluaa osallistua huutokauppaan, on tehtävä etukäteen ilmoitus osallistumisestaan Viestintävirastolle ja maksettava 6 §:ssä säädetty osallistumismaksu. Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä huutokauppaan ilmoittautumisen tavasta ja määräajoista.

6 §

Osallistumismaksu

Viestintävirastolle huutokaupan järjestämisestä aiheutuvien hallinnollisten kustannusten kattamiseksi huutokauppaan ilmoittautunut yritys tai yhteisö on velvollinen suorittamaan 65 000 euron osallistumismaksun. Osallistumismaksua ei palauteta.

Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Maksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottoperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

9 §

Huutokaupamenettely

Huutokaupattavien taajuuksien lähtöhinta on taajuusalueella 2500—2690 megahertsiä 15 000 euroa yhtä megahertsiä kohden ja taajuusalueella 791—821 ja 832—862 megahertsiä 16, 67 miljoonaa euroa yhtä 5 megahertsin taajuuskaistaparia kohden.

Huutokaupassa järjestetään yksi tai useampia kierroksia nousevin tarjouksin. Taajuusalueen 2500—2690 megahertsiä taajuuskaistaparit ja taajuuskaista huutokaupataan yhtä aikaa. Taajuusalueen 791—821 ja 832—862 megahertsiä taajuuskaistaparit huutokaupataan yhtä aikaa.

Taajuusalueen 2500—2690 megahertsiä toimilupamaksu maksetaan toimilupakauden aikana vuosittain tasaerissä. Maksun määrää maksettavaksi Viestintävirasto. Viisi ensimmäistä vuosittaista erää maksetaan kuitenkin yhdellä kertaa toimilupakauden alkaessa.

Taajuusalueen 791—821 ja 832—862 megahertsiä toimilupamaksu maksetaan viidessä vuosittaisessa tasaerässä toimiluvan myöntämisestä lähtien. Maksun määrää maksettavaksi Viestintävirasto.

Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Maksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosotoperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa.

13 §

Toimiluvan ehdot

Toimiluvan haltija on velvollinen poistamaan toiminnastaan muulle määräysten mukaiselle radioviestinnälle aiheutuvat häiriöt sekä korvaamaan näiden häiriöiden poistamisesta aiheutuvat kustannukset.

14 §

Toimilupamaksu

Teleyritys, jolle on 4 §:n nojalla myönnetty toimilupa, on velvollinen suorittamaan toimilupamaksun. Toimilupamaksu on 4 §:ssä säädetty korkein hyväksytty tarjous.

15 §

Taajuusvaraus ja radiolupa

Viestintävirasto myöntää radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain 7 §:n mukaisen radioluvan toimiluvan haltijalle tai siirron saajalle hakemuksesta sen jälkeen, kun toimiluvan haltija on suorittanut 14 §:n 2 momentissa säädetyn toimilupamaksun ensimmäiset viisi vuosierää tai 14 §:n 3 momentissa säädetyn viiden vuosittaisen maksun ensimmäisen erän.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**viestintämarkkinalain väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään viestintämarkkinalakiin (393/2003) väliaikaisesti uusi 127 a § seuraavasti:

12 luku	unionin alueella annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 531/2012 noudattamisen valvontaa ja rikkomisen seuraamuksia sekä mainitusta asetuksesta johtuvien riitojen ratkaisemista.
Valvonta, seuraamukset ja riitojen ratkaisu	
127 a §	
<i>Euroopan unionin verkkovierailuasetuksen valvonta</i>	
Mitä 119—121, 121 a, 123—126, 126 a ja 127 §:ssä säädetään, koskee myös verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2022.

Helsingissä 16 päivänä elokuuta 2012

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

JUTTA URPILAINEN

Asunto- ja viestintäministeri *Krista Kiuru*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

1.

Laki

eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annetun lain (462/2009) 1 §:n 1 momentti, 4 §:n 3 momentti, 5 §, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 9 §:n 2 ja 3 momentti, 14 § ja 15 §:n 2 momentti, sekä
lisätään 3 §:ään uusi 2 momentti ja 13 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Lain soveltamisala

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään toimiluvan myöntämisestä huutokaupalla viestintämarkkinalain (393/2003) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun teletoimintaan taajuusalueella 2500–2690 megahertsiä. Laissa on säännöksiä myös tällä taajuusalueella käytettävästä radioluvasta.

Tässä laissa säädetään toimiluvan myöntämisestä huutokaupalla viestintämarkkinalain (393/2003) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun teletoimintaan taajuusalueella 2500–2690 megahertsiä *sekä taajuusalueella 791–821 ja 832–862 megahertsiä.*

3 §

3 §

Taajuusalueen tekninen jaottelu

Taajuusalueen tekninen jaottelu

Taajuusalueelta 791–821 ja 832–862 megahertsiä huutokaupataan yhteensä kuusi 5 megahertsin taajuuskaistaparia.

4 §

Toimiluvan myöntäminen

Taajuuksia voidaan myöntää enintään 50 megahertsiä yritystä tai yhteisöä kohden

4 §

Toimiluvan myöntäminen

Taajuuksia voidaan taajuualueella 2500–2690 megahertsiä myöntää enintään 50 megahertsiä yritystä tai yhteisöä kohden ja taajuualueella 791–821 ja 832–862 megahertsiä enintään kolme 5 megahertsin taajuuskaistaparia yritystä tai yhteisöä kohden.

5 §

Huutokauppaan ilmoittautuminen

Yrityksen tai yhteisön, joka haluaa osallistua huutokauppaan, on tehtävä etukäteen ilmoitus osallistumisestaan Viestintävirastolle ja maksettava 6 §:ssä säädetty osallistumismaksu. *Ilmoittautuminen on tehtävä Viestintäviraston vahvistamalla lomakkeella määräaikaan mennessä.*

Ilmoittautumisen yhteydessä on annettava seuraavat yritystä tai yhteisöä koskevat tiedot:

1) nimi ja yritys- tai yhteisötunnus tai ulkomaisen yrityksen tai yhteisön vastaava ulkomainen rekisterinumero;

2) postiosoite;

3) sellaisen yhteyshenkilön, jolla on oikeus edustaa yritystä tai yhteisöä huutokaupassa nimi, puhelinnumero ja sähköpostiosoite;

4) selvitys konsernirakenteesta ja tosiasiallisesta määräysvallasta yrityksessä tai yhteisössä.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoittautumislomakkeesta ja ilmoittautumisen määräajasta.

5 §

Huutokauppaan ilmoittautuminen

Yrityksen tai yhteisön, joka haluaa osallistua huutokauppaan, on tehtävä etukäteen ilmoitus osallistumisestaan Viestintävirastolle ja maksettava 6 §:ssä säädetty osallistumismaksu. Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä huutokauppaan ilmoittautumisen tavasta ja määräajoista.

6 §

Osallistumismaksu

Viestintävirastolle huutokaupan järjestämisestä aiheutuvien hallinnollisten kustannusten kattamiseksi huutokauppaan ilmoittautunut yritys tai yhteisö on velvollinen suorittamaan 50 000 euron osallistumismaksun. Osallistu-

6 §

Osallistumismaksu

Viestintävirastolle huutokaupan järjestämisestä aiheutuvien hallinnollisten kustannusten kattamiseksi huutokauppaan ilmoittautunut yritys tai yhteisö on velvollinen suorittamaan 65 000 euron osallistumismaksun. Osallis-

mismaksua ei palauteta, *vaikka yritys tai yhteisö ei tekisi tarjouksia huutokaupassa.*

tumismaksua ei palauteta.

Maksu saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Maksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottoerustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

9 §

Huutokauppenettely

Huutokaupattavien taajuuksien lähtöhinta on 15 000 euroa yhtä megahertsiä kohden.

Huutokaupassa järjestetään yksi tai useampia kierroksia nousevin tarjouksin. Lain 3 §:ssä säädetty taajuuskaistaparit ja taajuuskaista huutokaupataan yhtä aikaa.

9 §

Huutokauppenettely

Huutokaupattavien taajuuksien lähtöhinta on taajuusalueella 2500–2690 megahertsiä 15 000 euroa yhtä megahertsiä kohden ja taajuusalueella 791–821 ja 832–862 megahertsiä 16, 67 miljoonaa euroa yhtä 5 megahertsin taajuuskaistaparia kohden.

Huutokaupassa järjestetään yksi tai useampia kierroksia nousevin tarjouksin. Taajuusalueen 2500–2690 megahertsiä taajuuskaistaparit ja taajuuskaista huutokaupataan yhtä aikaa. Taajuusalueen 791–821 ja 832–862 megahertsiä taajuuskaistaparit huutokaupataan yhtä aikaa.

13 §

Toimiluvan ehdot

13 §

Toimiluvan ehdot

Toimiluvan haltija on velvollinen poistamaan toiminnastaan muulle määräysten mukaiselle radioviestinnälle aiheutuvat häiriöt sekä korvaamaan näiden häiriöiden poistamisesta aiheutuvat kustannukset.

14 §

Toimilupamaksu

Teleyritys, jolle on 4 §:n nojalla myönnetty toimilupa, on velvollinen suorittamaan toimilupamaksun. Toimilupamaksu on 4 §:ssä säädetty hyväksytty korkein tarjous.

Toimilupamaksu maksetaan toimilupakauden aikana vuosittain tasaerissä. Maksun määrää maksettavaksi Viestintävirasto. Viisi ensimmäistä vuosittaista erää maksetaan kuitenkin yhdellä kertaa toimilupakauden alkaessa.

Maksu saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään. Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan.

15 §

Taajuusvaraus ja radiolupa

Viestintävirasto myöntää radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain 7 §:n mukaisen radioluvan toimiluvan haltijalle tai siirron saajalle hakemuksesta sen jälkeen, kun toimiluvan haltija on suorittanut tämän lain 14 §:n 2 momentissa säädetyn toimilupamaksun ensimmäiset viisi vuosierää.

14 §

Toimilupamaksu

Teleyritys, jolle on 4 §:n nojalla myönnetty toimilupa, on velvollinen suorittamaan toimilupamaksun. Toimilupamaksu on 4 §:ssä säädetty korkein hyväksytty tarjous.

Taajuusalueen 2500—2690 megahertsiä toimilupamaksu maksetaan toimilupakauden aikana vuosittain tasaerissä. Maksun määrää maksettavaksi Viestintävirasto. Viisi ensimmäistä vuosittaista erää maksetaan kuitenkin yhdellä kertaa toimilupakauden alkaessa.

Taajuusalueen 791—821 ja 832—862 megahertsiä toimilupamaksu maksetaan viidesä vuosittaisessa tasaerässä toimiluvan myöntämisestä lähtien. Maksun määrää maksettavaksi Viestintävirasto.

Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Maksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottooperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa.

15 §

Taajuusvaraus ja radiolupa

Viestintävirasto myöntää radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain 7 §:n mukaisen radioluvan toimiluvan haltijalle tai siirron saajalle hakemuksesta sen jälkeen, kun toimiluvan haltija on suorittanut 14 §:n 2 momentissa säädetyn toimilupamaksun ensimmäiset viisi vuosierää tai 14 §:n 3 momentissa säädetyn viiden vuosittaisen maksun ensimmäisen erän.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

34
Voimassa oleva laki

HE 72/2012 vp
Ehdotus

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.*
